Tarama
BlackBishop

SAYI: 19,
NİSAN 1990
AYLIK DERGİ
KDV DAHİL 2.500 TL.

DOĞAN KARDEŞ

"On bir yaşındayım. Bu yıl ilkokulu bitireceğim. Ders çalışmak benim hobim. Boş zamanlarımda org çalar, paten yaparım. Büyüyünce gemi mühendisi olacağım. Koyu Fenerbahçe'liyim. Ninemin tatar böreğini çok severim..."

Kerim

Süper Yaşam Sigortalı.

Sevgili çocuklar. Süper Yaşam Sigortası'nda aylık 10-20 bin gibi bir tasarruf hem geleceğinizi güvenceye alır, hem de yatırılan sigorta primleri yaşamınızın ilk birikimine dönüşür.

Hemen bir büyüğünüzün elinden tutun, onu en yakın **Yapı Kredi Bankası** şubesine ya da **Halk Sigorta** acentesine götürün... Halk Sigorta Uzmanları size gereken bilgiyi versin.

Halk Sigorta | Yaşam Sigortası

BİR YAŞAM GEREĞİ

GENEL MÜDÜRLÜK: Telefon: (1) 174 39 40 (10 hat) **Adana Bölge Müdürlüğü:** Telefon: (71) 32 787 - 32 788 **Ankara Bölge Müdürlüğü:** Telefon: (4) 135 51 00 (4 hat)
Bursa Bölge Müdürlüğü: Telefon: (24) 21 82 97 - 20 31 72 **İzmir Bölge Müdürlüğü:** Telefon: (51) 14 36 11 - 14 34 54

Sevgili arkadaşlar,

Dünyada çocuklara özel bir gün kutlayan tek ulusun biz çocukları için Nisan ayı çok önemlidir. Nisan tüm dünya çocukları için de önemli bir aydır. Çünkü Amerika'da, Atatürk okulunda okuyan iki Türk çocuğunun önerisiyle, 23 Nisan örnek alınarak, (Nisan ayının dördüncü pazar günü) "Dünya Çocuk Günü" kutlanmaktadır. New-York'taki Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda yapılan kutlamalarda dünya uluslarının çocuk temsilcileri, barışçıl bir dünya yaratılması için küçük ama önemli adımlar atmaktadırlar.

Doğan Kardeş, bu anlamlı gün için Türk çocukları adına bir öncülük yaptı. Dünya Çocuk Günü Türkiye temsilcisini belirledi ve temsilcilerin, Amerika seyahatlerinin tüm masraflarını üstlendi. 1986 yılından beri kutlanan bu güne ülkemizden ilk kez bir temsilci katıldığını hatırlatalım. Ayrıntılarını 4. 5. ve 6. sayfalarımızda okuyacağınız bu öncülüğümüzü gelecekte de sürdürmek istiyor ve proje yarışmamıza ilgi gösterip katılan kardeşlerimize teşekkür ediyoruz.

Her sayıda sizleri bir sürprizle karşılamaktan mutluluk duyuyoruz. "Kardeşlerimiz bu sürprizle karşılaştıklarında kimbilir nasıl şaşıracaklar?" diye düşünüp heyecanlanıyoruz. Geçtiğimiz sayıda başladığımız, **Doğan Kardeş Postası** gazete ekimizi bu ay da sürdürüyoruz. Zevkle izlediğinizi sandığımız sinema sayfamızda, bu kez çizgi filmlerin nasıl yapıldıklarını anlatıyoruz. Bizi Yaşatan Doğa'yı ise, geçmişte horlanan ve kötümsenen ama şimdilerde çok hassas oldukları keşfedilen boz ayılara ayırdık.

Ha! Sürpriz diyorduk değil mi? Üstelik sözü de çok uzattık. Dergide okunacak onca şey varken, sizleri oyalamayalım. Mayıs sayımızı aldığınızda sürpriz nasıl olurmuş göreceksiniz diyelim...

Yeniden buluşmak dileğiyle hoşçakalın.

Doğan Kardeş'iniz.

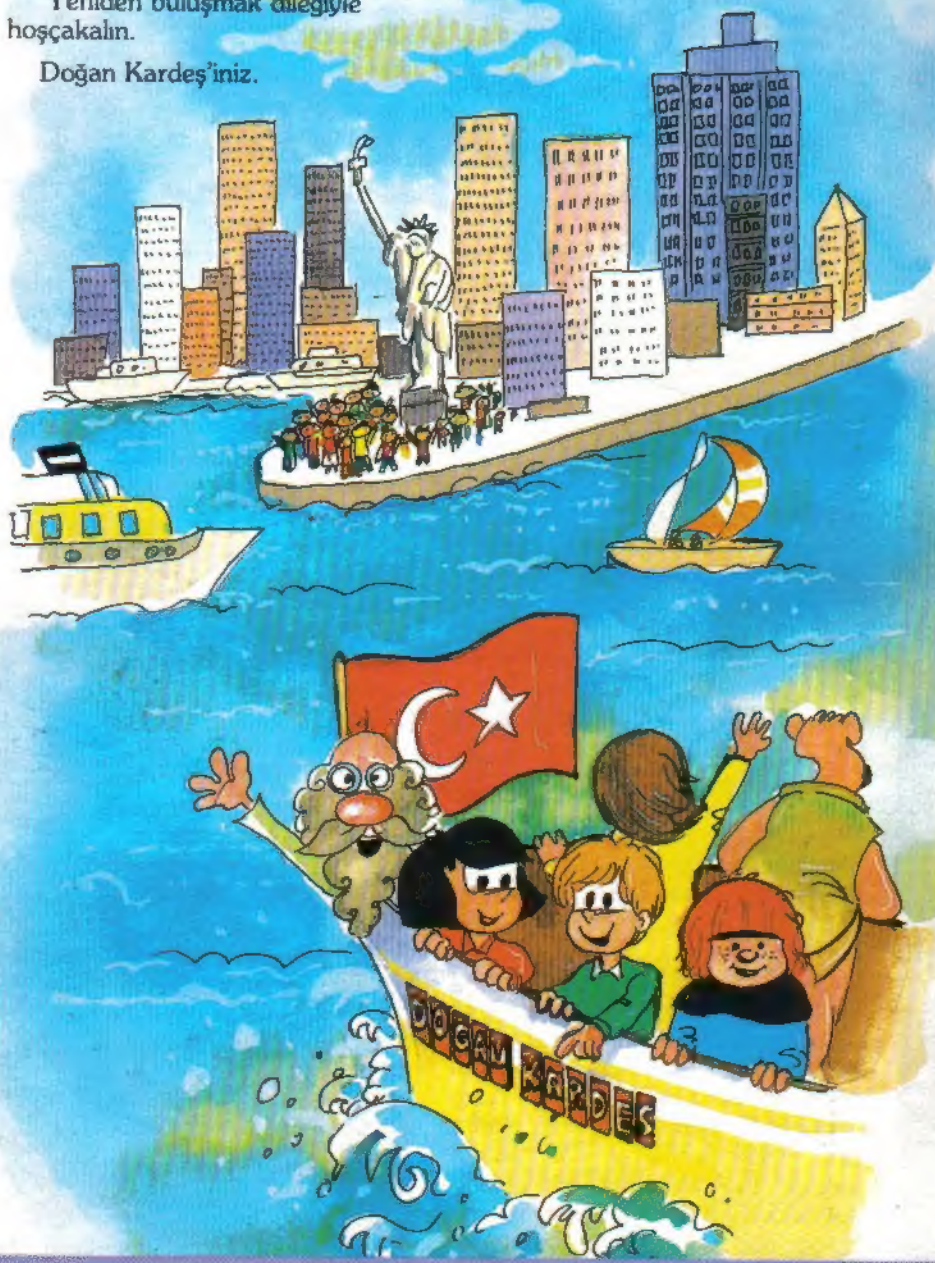

DOĞAN KARDEŞ

1945'TEN BERİ TÜRK ÇOCUKLARININ DERGİSİ

Sayı 19, Nisan 1990

Yapı Kredi Yayınları Ltd.Şti.
Yeniçeriler Cad. Sinekli Medrese Sk.,
No: 1, Kat: 3 Beyazıt/İSTANBUL
Telefon: 516 93 23-516 85 32
Abone Başvuruları İçin Tel: 516 93 23

Yapı Kredi Yayınları Ltd.Şti. Adına Sahibi: Ömer KAYALIOĞLU
Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Müdür: Turhan ILGAZ
Yayın Danışmanı: Nadir Ergin TELCİ
Yazı İşleri Müdürü: Nevzat BASIM
Sanat Yönetmeni: Erdoğan UĞURLU
Yazı İşleri: Sema Polat ÖĞÜT, Zeynep ARSLAN

Katkıda Bulunanlar: Tuncay BATIBEKİ, Neva BOYACIOĞLU, Seçil BÜKER, Yüksel COŞKUN, Gülten DAYIOĞLU, Ercan DİNÇER, Nazan ERKMEN, Ali Murat ERKORKMAZ, Mehmet GÜLER, Tarık GÜNERSEL, Mehmet Ali KILIÇBAY, Piyale MADRA, Nabey ÖNDER, Ateş SUNAY
Kapak Deseni: Nazan ERKMEN

Reklam ve Pazarlama Müdürü: Metin MERİÇBOYU
Abone ve Bilgi İşlem: Figen MANGALTEPE
Muhasebe: Işın EVİRGEN

Dizgi: Mozaik
Renk Ayırımı, Film ve Montaj: Laçin Repro
Baskı: Cem Ofset Matbaacılık San. A.Ş.
Dağıtım: GAMEDA

İlan Koşulları:
Arka Kapak: 4.000.000 TL.
Kapak İçleri: 3.500.000 TL.
İç Sayfalar: 3.000.000 TL.

Fiyatı: 2.500 TL. (KDV Dahil) KKTC Fiyatı: 3.500 TL. Abone Bedeli: (Yalnız Bir Yıllık) 25.000 TL. Yurt Dışı: 25 US $, 50 DM.

DÜNYA ÇOCUK GÜNÜ TÜRKİYE TEMSİLCİSİ: ŞULE COŞKUN

Proje yarışmamız sonuçlandı. Ülkemizi New-York'da Birleşmiş Milletler Genel Kurul salonunda kutlanacak Dünya Çocuk Günü'nde, Diyarbakır Mehmet Sabri Güzel İlkokulu 3. sınıf öğrencisi **Şule COŞKUN** ve öğretmeni **Sema Emel ÖZGEN** temsil edecek.

300'ün üzerinde projenin katıldığı yarışmamızda ülkemizi temsil etme hakkını kazanan Şule arkadaşınız 1982 yılında Diyarbakır ilimizde doğdu. Annesi diş doktoru, babası Dicle Üniversitesinde araştırma görevlisi. Şule'nin iki de küçük kardeşi var: Hatice ve Aliş.

Şule ve arkadaşları, dergimizin açtığı proje yarışmasını, Milli Eğitim Bakanlığımızın desteğiyle okullarına ulaşan duyurulardan öğrendiler. Öğretmenleri Sema Emel Özgen, bu yarışmaya katılmalarını istedi. İlkin pek çok proje önerisi getirildi. Diyarbakır hava kirliliğinin yoğun yaşandığı illlerimizden biri. Proje önerilerinin çoğu bu yüzden hava kirliliğiyle ilgiliydi. Bunlardan farklı bir öneri ise Şule'den geldi. "Kent çevresinde ekin biçildikten sonra arta kalan samanlar çok verimli şekilde kullanılamıyor. Babamdan samandan yararlanarak mantar üretmenin olanaklı olduğunu öğrenmiştim. Biz de samanları kullanarak mantar üretelim mi?"

Sınıf içerisindeki bir tartışmadan sonra Şule'nin önerisi kabul edildi. Hemen bir araştırma grubu oluşturuldu: **Şule Coşkun, Azem Akıncı, Gökçe Keskin, Ünal Uysal, Muhammed Atalay, Şehnaz Altınakar, Sabuha Gedik, Demet Arslaner, Seher Bayhan.**

Araştırma grubunun yaklaşık iki ay süren çalışmalarının sonucunu, proje raporunu okuduğunuzda görebilirsiniz.

Şule ve araştırma grubundaki arkadaşları yetiştirdikleri mantarların çoğunluğunu yediler. Ama bir kısmını da kurutarak anı olarak sakladılar.

Şule öğretmeni Sema Emel Özgen ile.

PROJE YARIŞMASI SONUÇLARI

1 Diyarbakır Mehmet Sabri Güzel İlkokulu
2 Giresun Merkez Namık Kemal İlkokulu
3 İstanbul Üsküdar Amerikan Kız Lisesi
4 İzmir Agah Efendi İlkokulu
5 İstanbul Ahmet Merter İlkokulu
6 İstanbul Özel Pangaltı Anarathığutyun Ermeni İlkokulu

Dergimize ulaşan 300'ün üzerinde proje bir ön elemeden geçirildi. Yarışma koşullarımıza uyan ve değerlendirilebilecek nitelikte 13 proje seçici kurulumuza sunuldu. Seçici kurulda şu kişiler bulunuyordu: Enis BATUR (Şair), Prof. Kriton CURİ, GÜlten DAYIOĞLU (Yazar), Can GÖKNİL (Çocuk kitapları ressamı), Sevgi JABSHEH (UNICEF temsilcisi), Turhan ILGAZ (Yapı Kredi Yayınları Genel Müdürü) ve Sakin ÖNER (İstanbul Milli Eğitim Müdür Yardımcısı).

Aşağıdaki yazıda, yazarımız Gülten Dayıoğlu, "mantar üretme projesini" seçici kurulun neden birinci seçtiğini açıklıyor.

SEÇİCİ KURULUN DEĞERLENDİRMESİ

Bu proje gerçekten ilginç ve ülkemiz için yararlı olabilecek nitelikte. Üstelik uygulaması kolay ve ucuz.

Sizleri daha fazla meraklandırmadan projeyi açıklayayım: Mehmet Sabri Güzel İlkokulu 3. sınıf öğrencileri bu projeyi Şule Coşkun adlı arkadaşlarının önderliğinde hazırlayıp uygulamışlar. Öğretmenleri de yardımcı olmuş.

Çocuklar önce çevreyi gözlemlemişler. Bölgeyi inceledikten sonra, tarlalardaki sap artıklarını değerlendirmeye karar vermişler. Ülkemizde bu artıklar çokluk tarlada bırakılıp yakılıyor. Bu sırada hem hava kirleniyor, hem de toprak altında yaşayan, solucan, böcek ve bunun gibi canlılar yanıp yokoluyor.

Çocuklar bu sap artıklarını toplayıp, mantar yetiştirmeye kalkışmışlar. Yöredeki üniversiteye gidip bu işin yöntemini öğrenmişler. Tohum edinmişler, el birliğiyle mantar üretimine girişmişler. Proje başarıyla sonuçlanmış. Yetiştirdikleri mantarları bir güzel yemişler. Öylesine lezzetliymiş ki...

Gerçekten mantar, lezzet yanında yüksek besin değeri de içeren önemli bir besin kaynağı. Mantarda bulunan protein, vitamin ve mineraller, insan vücudu için çok yararlı.

Üstelik halkımız mantarı çok sever. İlkbahar ve sonbahar mevsimlerinde dağlardan toplanan doğal mantarlar, bolca tüketilir. Ne var ki bu doğal mantarların arasına karışan zehirli mantarlar, her yıl bir çok yurttaşımızın yaşamını yitirmesine neden olmaktadır.

Yukarıda belirtilen yöntemle, herkes evinin kuytu bir köşesinde mantar yetiştirebilir. Ucuz, kolay ve çabuk elde edilen bu değerli besinle aile bireyleri, yetersiz beslenme olgusundan kurtulabilirler. Özellikle kırsal kesimde, mantar üretimi yaygınlaştırılarak önemli ve yararlı bir iş kolu durumuna getirilebilir. Çünkü halen semtlerde satılmakta olan kültür mantarları çok pahalı ve seçkin bir besin konumundadır.

Kısacası bu proje, hem çevre koruma ilkelerini desteklemekte hem de yetersiz beslenme sorununun çözümüne katkı sağlamaktadır.

Şule Coşkun ve arkadaşlarını kutluyor, yarışmaya gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ederek, hepinize başarılar diliyoruz.

Seçici Kurul Üyesi
Gülten DAYIOĞLU

Proje yarışması seçici kurulu, Dünya Çocuk Günü Türkiye temsilcisini belirlerken epeyce ter döktü. Fotoğrafta soldan sağa Gülten Dayıoğlu, Sakin Öner, Turhan Ilgaz ve Sevgi Jabsheh'i görüyorsunuz. Seçici kurulun diğer üç üyesi ise, projelerle ilgili değerlendirmelerini mektupla ilettiler.

DÜNYA ÇOCUK GÜNÜ NEDİR?

Dünya Çocuk Günü, 1986 yılından bu güne, her yıl Nisan ayının dördüncü pazar günü New-York'da Birleşmiş Milletler binası Genel Kurul salonunda kutlanıyor.

Kutlamaları WCDF (Dünya Çocuk Günü Vakfı) adlı, kâr amacı gütmeyen bir vakıf düzenliyor. Dünya Çocuk Gününde, tüm dünya uluslarının çocuk temsilcileri Birleşmiş Milletler Genel Kuruluna gidiyorlar. Orada düşüncelerini, umutlarını, nasıl barışçıl bir dünya yaratılabileceğine dair görüşlerini paylaşıyorlar.

1986 yılından beri 120 ülkeden 3 binden fazla çocuk, bu olaya katılıyor.

MANTAR ÜRETME PROJESİ

Proje öğretmeni: Sema Emel ÖZGEN
Araştırma grubu sorumlusu: Şule COŞKUN
Adres: Mehmet Sabri Güzel İlkokulu Ofis/DİYARBAKIR

Bölgemizde çocukların iyi beslenemediklerini ve sağlıksız olduklarını, nüfus artışının hızlı olması nedeniyle bu sorunun daha da boyutlandığını izledik. Bizler bu sorunun çözümüne katkıda bulunmak üzere neler yapabileceğimizi araştırmaya başladık.

Önce bölgemizin ekonomik konumunu inceledik. Bölgemizin tarım ağırlıklı bir ekonomiye sahip olduğunu ve daha çok hububat (arpa, buğday) ekiminin yapıldığını gördük. Hububat ürünlerinin değerlendirilmesinin nasıl yapıldığını, hangi oranda faydalanıldığını araştırmaya devam ettik. Sonuçta hasattan sonra ürünün alınıp geriye kalan samanın büyük bir çoğunluğunun tarlada bırakıldığını ya da yakıldığını gözlemledik. Ve bu yakılma sonucunda çevrenin kirlendiğini gördük.

Bizler bu atılan veya yakılan samandan nasıl yararlanacağımızı düşünmeye başladık. Bu konuda Diyarbakır Dicle Üniversitesinden bilgi almaya gittik. Düşüncemiz onları hem güldürdü hem mutlu etti. Oradan edindiğimiz bilgilerle, 'mantar' yetiştirmek suretiyle bu artıklardan en iyi şekilde yararlanabileceğimizi saptadık. Hemen işe koyulduk.

Çalışmamızda buğday samanı kullandık. Buğday samanını yüzde 70-75 oranında nemlendirdik. Her bir kilogram saman için 220 gram arpa kırması kullandık. Bir miktar da alçı tozu karıştırdık. Bu karışımı naylon torbalara doldurup üzerine mantar (Plevrotus florida cinsi) ektik. Torbaları karanlık bir odaya bıraktık. Mantarın yetişebilmesi için en uygun sıcaklık ve neme sahip bu odada beklettik. Ekimi yaptıktan 65 gün sonra mantarların hasat edilebilecek duruma geldiğini gördük.

Sonuçta kullanılan bir kilogram kuru materyale karşılık yaklaşık 1 kg taze mantar elde ettik. Bunların resimlerini göstererek yararlılıklarını arkadaşlarımıza anlattık. Böylece kullanılmayıp atılan ya da yakılan materyalden protein, vitamin ve mineral maddelerince zengin olan bir besin maddesi elde ettik. Az da olsa çevre kirliliğini önledik. Projemizle ucuz ve besin değeri yüksek bir ürünün yetiştirilmesini arkadaşlarımıza önerdik.

Proje sonrası yetiştirilen mantarlar.

Mantar üretme projesi uygulama grubu, kent çevresindeki tarlalardan saman toplu-yor ve samanları torbalar a yerleş-tiriyorlar.

Araştırma grubu, mantar yetiştirme konusundaki bilgileri Dicle Üniversitesi Fen Fakültesi görev lilerinden edindiler.

DOĞAN KARDEŞ DOSTLARI

YUDUM ÖNGÜÇ

Yudum arkadaşınız Muğla ilimizin Köyceğiz beldesinde oturuyor. Atatürk ilkokulunda 5. sınıfta okuyor. Dergimizi çok seviyor. Sevgisine gerekçe olarak da dergimizde aradığı her şeyi bulabilmesini gösteriyor.

BENAN KURDİKOĞLU

İstanbul ilimizin Üsküdar ilçesinde oturan Benan arkadaşınız 11 yaşında ve ilkokul 5. sınıfa gidiyor. Boş zamanlarında kitap ve dergi okuyor. Müzik dinlemekten de hoşlanıyor. Ayrıca piyano dersleri alıyor. Bilgisayarla uğraşmayı da ihmal etmiyor tabii.

EMRAH KESKİN

Emrah arkadaşınız, Bursa ilimizin Karacabey ilçesinde ilkokul 5. sınıf öğrencisi. Boş zamanlarında okumayı seven arkadaşınız, ayrıca flüt, mandolin ve org gibi müzik aletleri de çalıyor. Mektubunda, arkadaşlarıyla çevre ve hava kirliliğiyle mücadele etmek amacıyla bir kulüp kurduklarını ve başkan olarak kendisinin seçildiğini söylüyor. Arkadaşınızın Gizem adlı bir de kardeşi var.

CAFER ER

Cafer arkadaşınız, mektubuna adresini yazmayı unutmuş. Bu yüzden hangi ilimizde oturduğunu bilemiyoruz. Mektubunda, 'sizi nasıl sevdiğimi anlatmaya ne defter, ne kalem, ne kelime yeter. Saygılarımı sunarım' diyor.

ASENA TEKİN

Balıkesir'de oturan Asena arkadaşınız, ilkokul 4. sınıfa gidiyor. Yaşı dokuz. Mektubunda dergimizi iki kız kardeşiyle paylaşamamaktan yakınıyor. Pul biriktirmeye, resim yapmaya ve şiir yazmaya meraklı olan arkadaşınız, filateliyle ilgili haberleri sürdürmemizi istiyor.

ÇİĞDEM KÜÇÜKALİ

Çiğdem arkadaşınız 8 yaşında ve ilkokul 3. sınıfa gidiyor. Bize gönderdiği mektupta hoş bir bilmece var: "Hangi soruya cevap veremeyiz?" (Uyurken 'uyuyor musun?' sorusuna.)

TUĞBA ÖLMEZ

İzmir ilimizde oturan Tuğba arkadaşınız, mektubuna kendisiyle ilgili bilgileri eklemeyi unutmuş. Doğan Kardeş'le ilgili olarak yazdığı şiir ise bizleri çok sevindirdi. Teşekkür ederiz.

MELTEM ZEYREK

Meltem arkadaşınız Malatya ilimizde oturuyor. İlkokul birinci sınıf öğrencisi. Mektubunda "Yaşlansam bile Doğan Kardeş alacağım. Sendeki kurabiye tarifini yaptım ve yedim" diyor.

MURAT BERKMAN

Edirne Anadolu Lisesi'nde okuyan Murat arkadaşınız, dergimizin Dolu Dolu Anadolu, Dünya Masalları ve Satranç köşelerini çok beğeniyor. Mektubunda fıkra ve bilmeceler de var: "Gemi denize ne demiş?" (Dalga geçme benimle.)

POSTA KUTUSU

SAĞLIK

Koruyalım sağlığımızı,
Bol bol aşı olalım.
Hasta olursak eğer,
Doktorlara başvuralım.

Korkmayalım doktorlardan,
Canımızı acıtmıyorlar ki.
Bir yakınlık duyalım onlara
Candan dost gibi davranalım.

Onun dediklerini yapalım,
Aklımızdan geçeni değil.
Ortadaki hapları bulur bulmaz
Ağzımıza atmayalım.

Müge DEMİR

UÇURTMAM

Uçar göklerde uçurtma,
Ah takıldı işte ağaca.
Yaldızlı güzel uçurtmam
İpini çeksem kopacak,
Çekmesem orada kalacak
Yaldızlı güzel uçurtmam.

Özgecan ÇAKICI

EVRİM ÖZER

POSTACI

Kapıyı çalar birisi
Acaba kim geldi?
Aaa!.. Postacı amca!
Bana ne getirdi?
İyi haberler mi?
Sevinirim...
Kötü haberler mi?
Üzülürüm...
Ama bana haber getirir
Hergün, hergün
Postacı amca...

Esra PARLAK

ÇOCUK

Çocuk küçük bir çiçek
Sevgi ile büyüyecek
Sevgisiz kalınca
Sararıp çürüyecek

Bunu herkes bilmeli
Çocuğa sevgiyle gitmeli
Sevgisiz bir çocuk
Karalanmış bir kağıt gibi

Nurtan KILINÇ

23 NİSAN

Bütün çocukların bayramı bugün.
Çocuklar gülün, eğlenin bugün
23 Nisan bugün, 23 Nisan
Çocukların bayramı neşesi bugün

Gelin gülün, dans edin
Oynayın, neşelenin
23 Nisan bugün, 23 Nisan
Çocukların bayramı, neşesi bugün

Tayyibe KILIÇ

SARP SAĞILDAK

USLU

Bir gün okula müfettiş gelmiş.
Müfettiş bir sınıfa girmiş.
Çocuklara demişki:
— İçinizde en uslu hanginiz?
Çocuklar el çırparak:
— Öğretmenimiz! demişler.

Bilge GÜLTEKİN

DOĞA ÖZVEREN

BİR ANNE MEKTUBU

Duygular; kâh acı, kâh zevk veren, çeşitli duygular. İnsanı alıp anıların dünyasına götürüveren duygular... İşte böylesi bir mutluluktur bu satırları bana yazdıran. Beni alıp, kabarık eteğinin altından fırfırlı jiponu görünen elbiseleri yeni, yeni giymeye başladığım, ilk okumayı öğrendiğim, küçücük bir kız olduğum günlere götüren. O günlerde ilk anımsadığım, sevgisi halâ içimi ısıtabilen tek şey DOĞAN KARDEŞTİ.

Arkadaşları olan, bahçelerde, parklarda oynayabilen çocuklar gibi mutluluklarım yoktu. Tek arkadaşım dergimdi.

Herşeyi onunla yaşadım onunla öğrendim dersem yalan olmaz. Ormanlar kralı Aslan mı? Bir ansiklopedi genişliği ile ama hikaye gibi akıcı, masalın babası Esop'mu, çizgi roman olmuş, sizi de içine alıvermiş gibi. Ya bir peynirli bisküvi yapıp annenize "Bunu ben yaptım" derseniz, mutfağın tüm dağınıklığına rağmen mutlu olmaz mı? Olur elbet. Tarifini DOĞAN KARDEŞ'TE Bulabilirdiniz.

İşte böyle bir hazineydi benim dergim. Mükafatımdı cezamdı. Bir defasında annemin bana verdiği en büyük ceza DOĞAN KARDEŞ'İN bir sayısını yırtmak olmuştu. Sonradan bütün İstanbul'u aramış bulamamıştı da nasıl üzülmüştü... Ah! Rahmetli anneciğim, ana yüreği işte..

Dergime kavuşabilmek için, bana bitmek bilmezmiş gibi gelen günleri aşabilmenin bir'de yolunu bulmuştum. O günlerde Takvimi alıyor bir mahkumun gün sayması gibi işaretliyor böylece zamanın çabuk geçtiğini sanıyordum. Sanki "kardeş'ime" daha erken kavuşuyordum.

Sonra birgün günlerin hızla geçmesi için bir sebep kalmadı. Hatta hayatın akıp gidişine üzülür oldum elimde olsaydı dünyayı durdururdum, çünkü büyümüştüm artık... Ben bir anneydim.. Zaten dergim de çıkmıyordu. Zaman oldu, oğluma, kızıma ilk masalları DOĞAN KARDEŞLERİMİN ciltlerinden okudum... Ve onlar da büyüdüler.

Şu an öylesi bir sevinç varki içimde bunun tarifi yok, işte bu mutluluğu paylaşmak istedim sizlerle..

Göz yaşlarımın buğuları arasından bakıyorum önümdeki dergiye, bir DOĞAN KARDEŞ bu. 1958 lerde 63 lerdekilere benziyor tabii ama kapağı daha bir ışıltılı, sayfaları pırıl pırıl çağa ayak uydurmuş besbelli. Yine bilgi, yine mutluluk, yine neşe veriyor... Bir anneyi bile sevindirebiliyor Evet! Çünkü, kızımın küçücük bir yazısını sayfalarında taşıyıp ölümsüzleştirerek, "SENİ BEN BÜYÜTTÜM, SEN DE BÖYLE BİR EVLADI" diye fısıldıyor kulağıma. Efendim siz duymadınız mı? Tabii bugün duyamazsınız, ama birgün anne baba olduğunuzda, çocuklarınızın DOĞAN KARDEŞ'E katkısı olduğunda, işte o zaman yaklaştırın kulağınızı derginize ve mutluluktan ağlayın siz de,tıpkı benim gibi.

SENİ SEVİYORUM DOĞAN KARDEŞ. Sen nesilden nesile koştukça, ve ben sana yetişebildiğimce seni seveceğim.

Ülfet Gamze ALTIER

KATILMA KOŞULLARI

▶ Resim yarışmamızın konusu **"hayvan sevgisi"** , yazı yarışmamızın konusu ise, **"Laiklik ve Cumhuriyet Türkiye'sinde laikliğin önemi"**dir.

▶ Yarışmalarımıza yalnızca birer eserle katılınabilir.

▶ 4. ve 5. sınıf öğrencileriyle tüm ortaokul öğrencileri yarışmalarımıza katılabilirler.

▶ Resimler 30x40 cm boyutunda, resim kâğıdına çalışılacaktır. Dilediğiniz boya türünü kullanabilirsiniz.

▶ Kompozisyonlar beyaz dosya kâğıdına, en çok **üç sayfa** olarak, kitap harfleriyle okunaklı bir şekilde yazılmalıdır.

▶ Yarışmacılar, (Resim yarışmasına katılanlar, eserlerini iki karton arasında kırılmayacak şekilde ambalajladıktan sonra) ürünlerini, 31 Mayıs 1990, Perşembe akşamına kadar,

DOĞAN KARDEŞ, Geleceğin Ressamları (ya da Geleceğin Yazarları) Yarışması

Yeniçeriler Cad, Sinekli Medrese Sok, No: 1, Kat: 3 Beyazıt/ İSTANBUL adresine elden teslim edebilirler ya da iadeli taahhütlü olarak postayla gönderebilirler.

▶ Yarışmacılar (Resim yarışmasına katılanlar, resimlerinin arkasına) ürünlerinin uygun bir yerine, ad ve soyadlarını, yaşlarını, okul ve sınıflarını, açık adreslerini (il ve ilçelerini ve posta kodlarını unutmadan) yazacaklar, birer adet de vesikalık fotoğraf ekleyeceklerdir.

▶ Yarışmaya katılan eserler, ilk elemeden sonra, seçici kurul tarafından değerlendirilecektir.

RESİM YARIŞMASI SEÇİCİ KURULU

Alaattin AKSOY Avni ARBAŞ
Mustafa ASLIER Cengiz BEKTAŞ
Aydın ERKMEN Can GÖKNİL
A.Murat ERKORKMAZ

KOMPOZİSYON YARIŞMASI SEÇİCİ KURULU

Enis BATUR Nail GÜRELİ
Gencay GÜRSOY
M.Ali KILIÇBAY
Ahmet OKTAY
Prof.Dr.Niyazi ÖKTEM

YABANİ BAŞAK LAR

Çok eskiden kendini yabanı başak sanan bir kız yaşarmış. Kız bir akşam rüyasında kendini bir Başak olarak görmüş. Yanında daha nice başaklar varmış. Oradan geçen bir aslan kızı kökünden koparmış ve ağzına atmış. Çiğnemiş, çiğnemiş ve en sonunda tükürmüş.

Kız aniden uyanmış ve bir çığlık atmış. Bunu duyan annesi hemen yanına koşmuş. Ve kız annesine olup biteni anlatmış. Kız yine uyumaya çalışmış.

Sabah olduğunda yatağından kalkıp kahvaltı etmiş.

O akşam rüyasında yine bir peri onu insanlıktan çıkarıp bir Başak yapmış.

Orada salkım söğüt, kavak, elma, kayısı ağaçları onu karşılamışlar. Kız çok mutlu olmuş. Ama birden bire ağaçları kesen adamlar gelip tüm ağaçları kesmişler. Sonra çiçek toplayan kızlar gelmiş ve o alandaki bütün çiçekleri koparmışlar. Ve bundan sonra hasat zamanı gelmiş, kız uyanmış, pencereden bakmış. Sabah olmuş annesine anlatmış. Annesi "çiçeklerin koparıldığına ve ağaçların kesildiğine üzüldüm ama başakların biçildiğine hiç üzülmedim" demiş. Kız buna bir anlam verememiş. O akşam rüyasında kendini bir tabakta pasta olarak görmüş. Belki bir çocuğun doğum günü pastasıymış. Vazodaki çiçekler arasında arkadaşlarını, tabaktaki meyveler arasında kayısı ve elmaları aramış ama onları görememiş. O zaman annesinin ne demek istediğini anlamış.

Ilgar Sönmez TAN

ÖZLEM DOLU YÜREKLER

"Abla" dedi Ali. "Yağmur ne zaman dinecek?" Penceresinin yanındaki sandalyede ayakları karnına çekik bir halde yağmuru seyretmekte olan Birgül, Ali'ye dönmeden: "Bilmiyorum" dedi. "Hem ne olacak dinerse yağmur?"

Ali siyah arabasını hızla ileri iterken "Yağmuru sevmiyorum ben" diye karşılık verdi ablasına. "İçimi karartıyor."

Araba o hızla koltuğun altına [illegible] Ali [illegible] bir türlü onu. Ablasına "Babam bana bir araba postalayacak" dedi. "İçinde şoförü bile olacak."

Kız sessiz sessiz yağmuru izliyordu. "Ne basit şeylerle uğraşıyorsun sen Ali" diye geçirdi içinden. "Arabası olmasa ölür sanki." Kendisinin düşündüğü başkaydı. Çok başka.

"Sen niye babamdan bir şey istemiyorsun?" dedi küçük. "Bir bebek isteyebilirsin örneğin değil mi? Ağlayan bebek hem de. Belki orada konuşan bebek de vardır."

Birgül yine kardeşine dönmeden konuştu: "Ben bebek istemiyorum. Ben..." Gerisi gelmedi sözlerinin. Dudağını ısırıyordu.

Ali son bir kez daha denedi arabayı oradan çıkarmak için. Beceremey.nce ablasına seslendi: "Abla koltuğun altına kaçan arcbamı alır mısın?" "Canım istemiyor" dedi mırıltıyla Birgül. Sonra "Peki ben şimdi ne yapacağım?" diye [illegible] üzünlü bakışı ablasına Ali. "Sen de yağmuru seyretsene." "Ben yağmuru sevmiyorum. Çünkü o güneşi kaçırıyor, [illegible] çamur yapıyor, dışarda olanları ıslatıyor ve üşütüyor." "Haklısın. Ama ben seviyorum yağmuru. Toprakları bereketlendiren, çiçekleri açtıran yağmur değil mi? Hem sonra..." "Ne var abla? Niye sustun?"

Kızın yanaklarından [illegible] gözyaşlarını silmeye [illegible] dı. "Sende mi?" dedi Ali. [illegible] yağmuru sevmediğimden söz ediyorum. Sen yağmur akıtıyorsun [illegible]

"Hem sonra" diye sürdürdü konuşmasını Birgül. "Ben her yağmurda annemle babama haber gönderiyorum." "Ama nasıl?" diye sordu [illegible] "Yağmur tanecikleriyle" diye cevap verdi Birgül. "Onlardan annemle babama haber götürmelerini, onları çok özlediğimi söylemelerini istiyorum."

Ali konuşmadı işte o zaman. Ne zamandır görememişti annesiyle babasını. Halâ inanamıyordu onları bırakıp gittiklerine. Ama giderlerken: "Sizin iyiliğiniz için gidiyoruz İsviçre'ye. Orada iş bulup her istediğinizi alacağız." demişlerdi. Şimdi ne yapıyorlardı acaba?

[illegible]

"Ne güzel düşünmüşsün!" diye konuştu Ali. "Seni duyduktan sonra toprağa karışırlar, annemle, babamın bulunduğu ülkenin [illegible] oraya yağar, onları görünce de haberlerini iletirler." Kısa bir sessizlikten sonra: "Bak ne geldi aklıma" dedi Ali. Bir anda [illegible] balkona çıkalım. Yağmur taneciklerine ikimiz birden, sesli sesli bağıralım. Hem o zaman daha iyi duyarlar ha?"

Birgül kardeşine baktı, gülümsedi. Yüreği mutlulukla dolup taşmıştı. "Hadi" dedi kardeşine. "Durmayalım."

Yağmur yağmaya devam ederken yağmurun sesine iki küçük çocuğun özlem dolu sözleri de karışmıştı.

Güleda ERENBOY

SEVGİLİ KARDEŞİM

ERCAN DİNÇER

YARIŞ

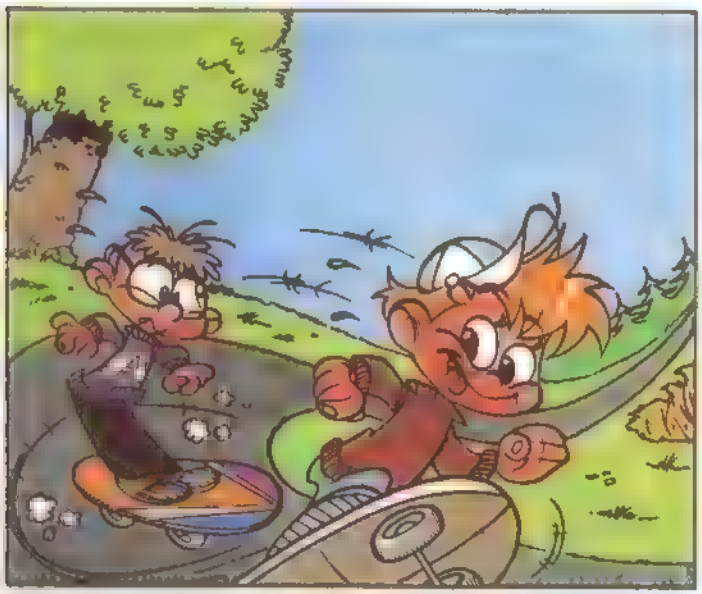

ÜFF!. NE VİRAJDI O ÖYLE.. UCUZ KURTULDUM DOĞRUSU...

UAAUV!..
?

NE VİRAJ DEĞİLMİ? DÖNÜLMESİ İMKANSIZ GİBİ HI, HI, IIII...
BUNUN NERESİ KOMİK ANLAMADIM DOĞRUSU?..

BİRAZDAN İŞE GELECEK HAVAYA UÇUNCA SURATININ ALACAĞI ŞEKLİ DÜŞÜNÜYORUMDA... HE, HEE!.
NE ŞEYTANSIN, HI, HII...

İŞTE GELDİ BİLE..

SELAM ÇOCUKLAAR, N'ABER?..
?!
E. ONCEL - 90

NEW-YORK

(YENİ ŞEHİR)

Sevgili çocuklarım, değerli gezi arkadaşlarım, biliyorsunuz 29 Nisan 1990, Pazar günü, Newyork, "Birleşmiş Milletler" binasında, DÜNYA ÇOCUK GÜNÜ kutlama oturumları yapılacak. Doğan Kardeş'in öncülüğüyle bu oturumlara Türkiye'den de bir temsilci katılıyor. İsterseniz, Amerika gezimizin eğlence bölümlerine biraz ara verelim de "DÜNYA ÇOCUK GÜNÜ"nün kutlanacağı yer olan Newyork'u gezip tanıyalım. Sonra hepbirlikte yeniden, görkemli eğlenceler dünyasına dalarız.

G. D.

Büyüleyici New-York'u gökdelenlerin terasındaki bölümlerden izlemek bir başka zevk

Yazan: G[illegible]ten DAY[illegible]OĞ[illegible]

Dünyanın en [illegible] kentlerinden biri [illegible] Newyork [illegible] çeşitli [illegible] yermiş doğrusu.

Newyork [illegible] na yaklaşan [illegible] görkemli kent [illegible] kurulmuş. Dünya'[illegible] limanların [illegible] yarışı [illegible]

Newyork [illegible] 1524 yılında İtalyan [illegible] gemiyle Newyork [illegible] Ama [illegible] 1609 yılında İngiliz H[illegible] Beş [illegible] Da[illegible] Beş [illegible] hattan adası [illegible] A[illegible] satın [illegible] Y[illegible] N[illegible] ilk adı New Amsterdam [illegible] Valisi Hollandalı Peter St[illegible]

Beş ada üzerine [illegible] Newyork kentinin [illegible] yon. En [illegible] Air [illegible] nin [illegible]

Newyork [illegible] merkezi durumunda [illegible] Büyük tiyatro [illegible] küçük tiyatro [illegible] Newyork'ta haftada [illegible] müzik [illegible] izleyicilere. Ve [illegible] Newyork Filarmoni Orkestrası [illegible] vatanı.

Newyork'un [illegible] olurken [illegible] uzunluğu [illegible] km. B[illegible] uzun metro [illegible] Günde [illegible] metrolar.

Newyork, gerçekten [illegible] ler [illegible] gibi. Yerden [illegible] binlerce [illegible] da dolaşırken [illegible] zorlaşıyor. Manhattan adası [illegible] plan Central Park [illegible] şeref durumunda. Beş [illegible] karelik bir alana yayılmış [illegible] yeşillik cenneti. Newyork'a [illegible] veriyor. Burada insanlar [illegible]

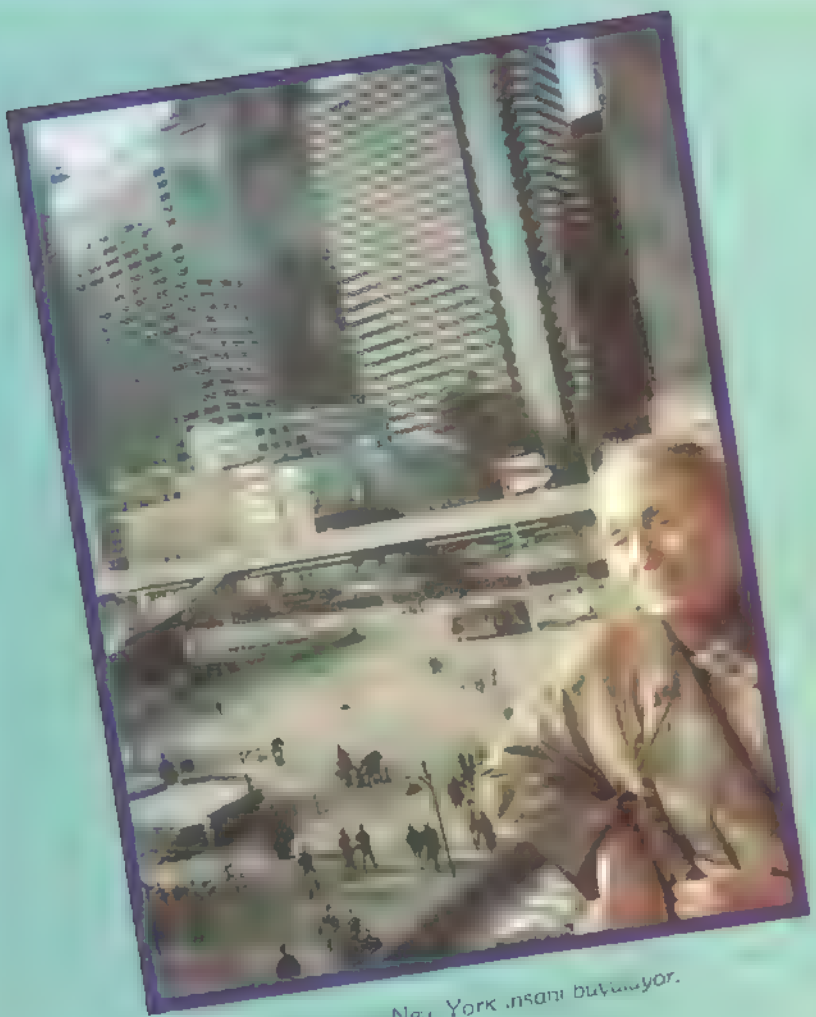

Görkem New York insanı bunalıyor.

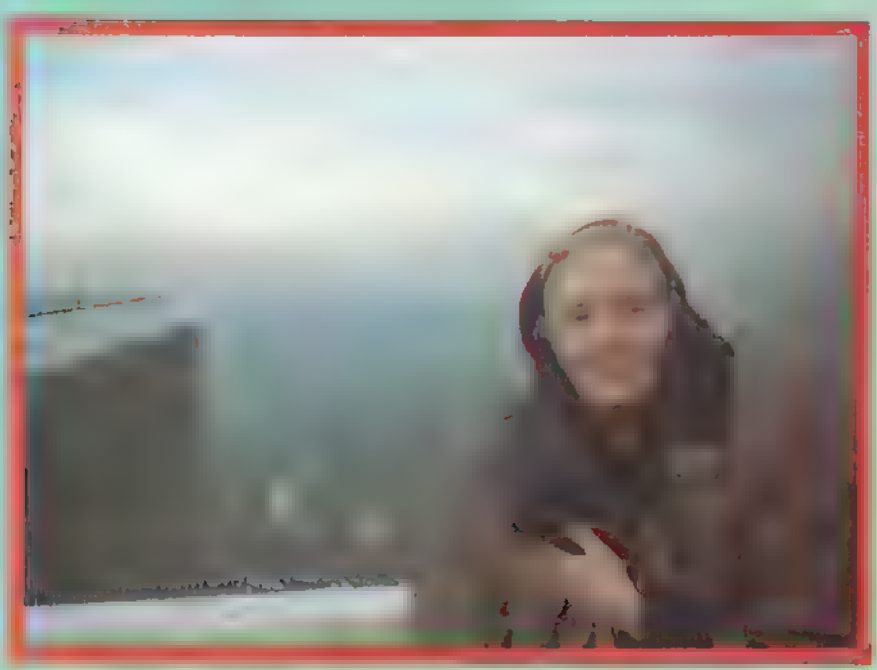

New York'a tepeden bakış.

jimnastik yapıyor, çocuklarını gezdiriyor. Dinlenip soluk alıyor. Parkın çevresinde maraton koşuları da yapılıyor. Ancak bu güzel park, geceleri, evsiz yurtsuzlar tarafından işgal ediliyor. Bu yüzden çeşitli tehlikeler söz konusu oluyor. Central parka geceleri pek giden olmuyor

Geceleri Newyork, bir başka düşsel görünüme bürünüyor. Caddeler ışıl ışıl. Sinemalar, tiyatrolar, caz kulüpleri, rengarenk ışıklarla bezeniyor. Caddeler bir baştan bir başa ışık seli içinde kalıyor.

İki yanında dünyaca ünlü sinema ve tiyatroların dizildiği Brodway bulvarında, insan kendini başka bir dünyada sanıyor. Newyork'ta elli kadar üniversite ve yüksek okul bulunuyor. Buradaki en eski ve en ünlü üniversite Colombia üniversitesi. En büyüğü ise Newyork üniversitesi.

GÖKDELENLER

Dünya ticaret merkezi olarak anılan, ikiz gökdelenler, yan yana iki uzun kule görünümünde 410 metre yükseklikteki bu iki kule içinde elibin kişi çalışıyor

Dünyada son yıllarda uzun bina yarışı var. Uzak doğuda da bu yarışa tanık olmuştuk. Sözün burasında, dünyanın en uzun binalarını sizlere tanıtmakta yarar var. Kulağınızda bulunsun
Belki birgün bir sohbet sırasında işinize yarayabilir
Dünyanın en yüksek binaları·

Ostan TV kulesi 570 metre Moskova
Sears kulesi 443 m Şikago
İkiz kuleler 410 m Newyork
Empire State 379 m Newyork
Eyfel kulesi 321 m Paris

Çin mahallesi, Newyork içinde gerçek bir Çin kenti gibi. Harlem, tümüyle zenci mahallesi. Şimdilerde, bu semte beyazların gitmesi tehlikeli

Newyork'un caddeleri, çok geniş. Birbirini dikine kesiyorlar. Bu caddeler içinde beşinci cadde, pek ünlü. Burada çok şık dükkanlar var. Ayrıca caddenin iki yanında ünlü gokdelenler, ticaret sanat merkezleri var. Bu cadde üzerinde bulunan Rockefeller binası, ellibeş dönüm arsa üzerine kurulu. Rockefeller ailesi, dünyanın ve Amerika'nın en

zengin ailelerinden.

Empire state binası, eskiden Amerika'nın en yüksek binasıydı. 1931 yılında yapılan bu görkemli bina yüz iki katlı. Ünlü King Kong filmi bu binanın tepesinde çevrilmiş. Geceleri, gökdelenlerin tepeleri bulutlar arasında kalıyor. Masallardaki düşsel binaları andırıyorlar.

Newyork Metropoliten müzesi, dünyanın en büyük üç müzesinden biri. İçinde üçyüz tane büyük salon var. Buna karşın, müzenin elinde bulunan dörtyüzbin parça sanat eserinin, ancak dörtte biri salonlarda sergilenebiliyor.

Newyork'un hatta Amerika'nın sembolu durumunda olan özgürlük anıtı, bir Fransız heykeltraş olan Bartholdi'nin girişimiyle gerçekleşti. Onbeş katlı bir yapı yüksekliğinde olan bu anıt, Amerika'ya Fransa tarafından armağan edildi. 28 ekim 1886 yılında, Manhattan adasının 600 metre uzağındaki ada üzerine yerleştirildi. Anıtın açılışını, o zaman ki başkan, Cleveland yaptı. Anıt heykelin başındaki taç, yirmi ikinci katta bulunuyor. Merdivenle taca kadar çıkılabiliyor. Ancak iki saat kuyrukta beklemek gerekiyor.

Newyork'un dünyaca ünlü binalarından biri de Birleşmiş Milletler binası. Bu bina da gerçekten görkemli. Türk konsolosluğu ve Türk evi, Birleşmiş Milletler binasının hemen karşısında bulunuyor.

DOSTLARLA BULUŞMA

Şimdi bu ön bilgileri edindikten sonra Newyork'u biraz daha bilinçle gezebiliriz.

Newyork'a gece geldik. Kentten fışkıran ışıklar gözlerimizi kamaştırdı. Hele hele tepeleri bulutlar içinde kalmış gökdelenleri!..

Newyork'ta yaşayan dostlarımız, arkadaşlarımız, bizleri yalnız bırakmadılar. Kenti gezdirdiler, gece ve gündüz, Newyork'u yaşattılar bize.

Kent içindeki ünlü yapıları, limanları, gökdelenleri, sanat ve ticaret merkezlerini gördük. Tanınmış caddelerde dolaştık. İkiz kulelerin birine çıktık. Uzun kuyruklar burada da yakamızı bırakmadı. Ama, doğrusu onca çileye değdi. İkiz kulenin yüz dördüncü katı, açık bir balkon görünümünde. Burası çokluk hava koşulları nedeniyle halka kapalı olurmuş. O gün, şansımıza hava

Gökdelende akşam yemeği

güzeldi. Yüz dördüncü kata, daracık bir yürüyen merdivenle çıktık. Oradan Newyork'a baktık. Kent, gerçek değil de kartondan yapılmış bir maket gibi görünüyor. Arabalar el kadar, geniş caddeler ip gibi. İnsanlar, nokta nokta....

Özgürlük anıtının hemen arkasındaki ada, ünlü göçmenler adası: Elise. Eskiden gemilerle Amerika'ya gelen göçmenler, önce burada bekletilir muayene edilir, durumları incelenir, sonra Amerika'ya giriş izni verilirmiş.

Şimdilerde artık bu işler yapılmıyor bu adada.

Amerika, özellikle Newyork, toplum olarak çok karmaşık bir yapıya sahip. Öyle çok yabancı var ki! Dünyanın dört bir yanından göçmen akmış buraya. Hala da akmakta. Ama, şimdilerde denetim daha sıkı. Newyork'ta yaşayan bir arkadaş: "Ben burada yabancılık çekmiyorum. Çünkü çokluk benim gibi yabancı," diyor. Burada, hiç İngilizce bilmeden kendi toplumları içinde uzun yıllardır yaşam süren aileler varmış.

Bir gece, Brodway'deki ünlü müzikallerden birine gittik. Oyun öylesine görkemliydi ki!.. Program bitince tiyatrodan çıktık. Üniformalı şoförler yolumuzu kesti. Limusine isteyip istemediğimizi sordular. Kiralık limusinler yol boyu dizilmiş. Biz yürümeyi yeğledik. Çevre, öylesine renkli, cıvıl cıvıl ki!.... Bu arada, kötü niyetli kimseler de yok değil. Önümüzde yürüyen bir hanımın çantasını çarpmaya kalkıştılar. Kadının şansı varmış. Yanındaki beyler, hırsızın üstüne yürüdüler adam kaçtı.

Newyork'ta geceleri gezmek biraz zor. Hele. tenha sokaklarda. Hırsızlar, para için insanı soymak bir yana, öldürmeleri bile işden değilmiş.

Bu kentte de evsizler çok. Sokak köşelerine parklara kıvrılıp yatıyorlar. Uyku tulumuna sahip olan, iyi durumda sayılıyor.

Otelimiz, Manhattan adasında. Arkadaşlarımızdan biri, arabasıyla bizleri adanın karşı kıyısındaki Newjersey'e götürdü. Deniz altındaki tüp geçitten geçtik. Bu da ilginç geldi. "Bizim güzelim boğaza da köprü yerine böyle tüp geçit yapılamaz mı?" diye düşündüm. Yabancı ülkelerde gördüğüm, iyi,güzel,doğru ve yararlı her şeyden, hemen özeniyorum. Ülkemde de böyle şeylerin olmasını diliyorum.

Doğrusu ya, Newyork gökdelenlerine hiç özenmedim.

Arkadaşlarımızdan biri, bizleri Birleşmiş Milletler binasında öğle yemeğine götürdü. Dünyanın kalbinin attığı bu binaya girmek pek hoşuma gitti. Ama, giriş pek kolay olmadı. Arkadaşla sözleştiğimiz saatte oraya vardık. Ama, arkadaş ortada yok. Biz de konuklar kuyruğuna girip denetimden geçelim, içerde arkadaşı çağırtırız, dedik. Dünyanın dört bir yanından gelme konuklar, uzun kuyruklar oluşturuyor. Yılmadan biz de peşlerine

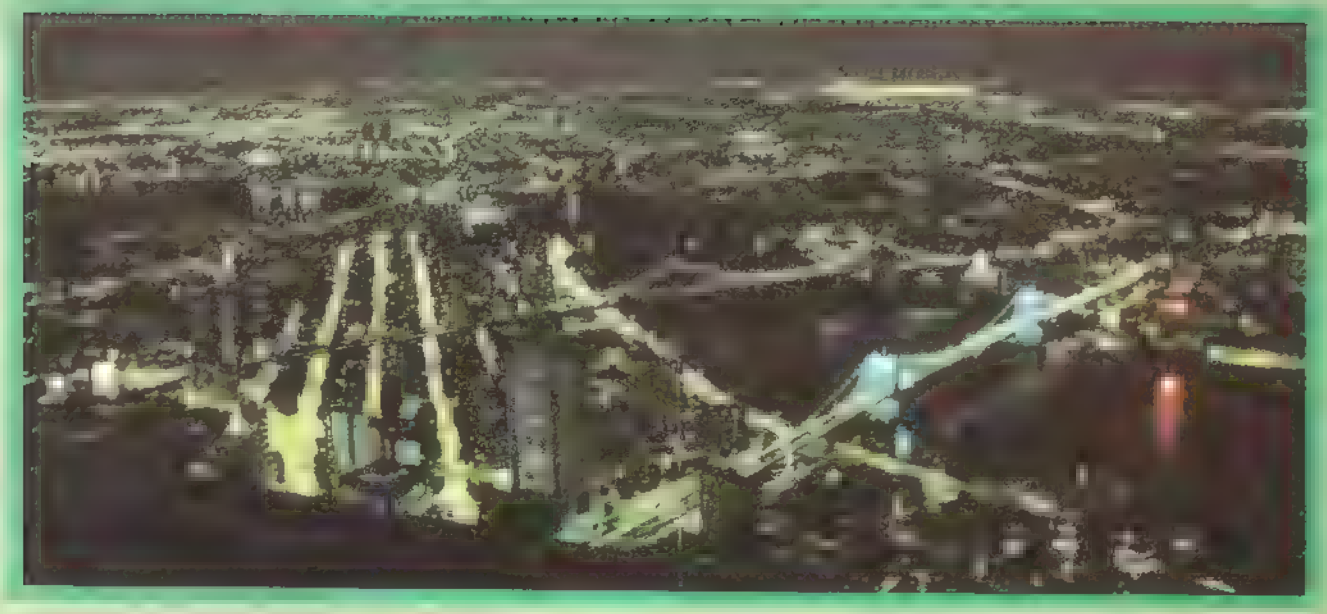

New-York'ta gece

takıldık. Denetim yerine ulaştık. Eşim geçti. Ben takıldım. Çünkü dedektörlü kapıdan geçmeye kalkıştığımda, düdükler ötüyor. Görevliler başıma üşüştü. Öyle bir sıkıldım ki!

Çantamda, ceplerimde madenî ne varsa dışarıya döktük. Olmadı. Kapı yine geçit vermiyor. Düdükler durmadan ötüyor. Umutsuzlukla çevreme bakınırken, birden aklıma, başıma, saçları toplamak için taktığım taç gibi şeyin, düdükleri öttüre bileceği geldi. Hemen çıkarıp denetim masasına koydum. Kapıdan geçtim. Çıt çıkmadı. Yazık ki bunca çaba boşa gitti. Meğer arkadaş bizi Türk evinde bekliyormuş. Önce orada buluşup sonra buraya yemeğe gelecekmişiz. Neyse, olan oldu. Türk evine vardık. Arkadaş da merak içinde bizi bekliyormuş. Hep birlikte Birleşmiş Milletler binasına yemeğe gittik.

Büyük bir yemek salonu, bin bir çeşit yemek, üstelik her şey öylesine ucuz ki! Self servis yöntemiyle yemek veriliyor. Orada da kuyruk var. Ama, hiç sıkıcı değil. Dünyanın dört yanında gelme temsilciler, konuklar, dostça, saygıyla birbirlerini selamlıyorlar. Masamızda Konya'lı bir görevli vardı. Onunla tanışıp konuştuk. Çevreme şöyle bir alıcı gözle bakınım. Burada gerçekten dünya birliği kurulmuş. Üstelik belirgin bir sevgi, saygı var ülke temsilcileri arasında. Ayrıca herkes güler-yüzlü ve neşeli.

Buradaki havanın darısı, dünyanın başına

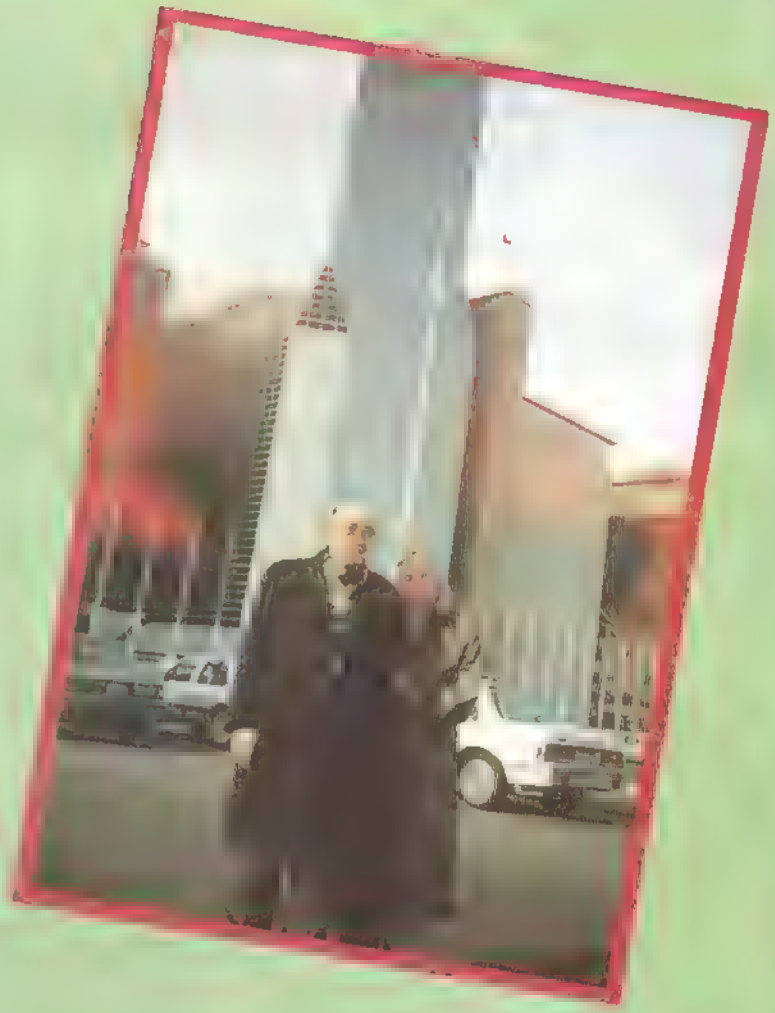

New-York'da "Birleşmiş Milletler" binası önünde eşimle birlikteyiz.

İNSANLIK TARİHİ

YAZAN: Dr. M. Ali KILIÇBAY
ÇİZEN: Tuncay BATIBEKİ

BİR UYGARLIĞIN EN ÖNEMLİ GÖSTERGELERİNDEN BİRİ YAZILI BİR DİLİNİN OLMASIDIR

YAZILI DİLİ OLMAYAN TOPLUMSAL ÖRGÜTLENMELERE KÜLTÜR ADINI VERİYORUZ. KÜLTÜR TOPLUMUN DEĞERLERİNİ SÖZEL OLARAK AKTARMAKTADIR. YAZILI DİL İSE, BİLGİLERİN YÜZ YÜZE İLİŞKİLER DIŞINDA DA AKTARILMALARINI SAĞLAR. BU YÜZDEN UYGARLIĞIN EN TEMEL UNSURLARINDAN BİRİDİR.

BU DİLE İLK OLARAK M.Ö 3100'LERDE GÜNEY MEZOPOTAMYA'DA RASTLANIR. M.Ö. 2000'LER CİVARINDA İSE, SÜMERCENİN YERİNE AKKADCA GEÇMİŞTİR. ANCAK SÜMERCE, HIRİSTİYANLIĞIN ORTAYA ÇIKTIĞI TARİHLERE KADAR, TÜM ORTA DOĞU'NUN YAZI DİLİ OLMUŞTUR. BU DÖNEMDE YALNIZCA YAZI OLARAK KULLANILDIĞI FAKAT KONUŞULMADIĞI İÇİN SÜMERCE ÖLÜ BİR DİLDİR. BU YÜZDEN SÜMERCE LATİNCE'YE BENZER. LATİNCE M.S. 5-17. YÜZYILLAR ARASINDA BATI AVRUPA'NIN KULTUR, EDEBİYAT VE BİLİMİNİN YAZILAN, AMA KONUŞULMAYAN DİLİDİR. SÜMERCE DE MEZOPOTAMYA'NIN KÜLTÜR DİLİ OLARAK YAŞAMIŞTIR

SÜMER UYGARLIĞININ ÖZELLİKLERİNİDEN BİRİ DE, DÜNYADA İLK KEZ, DÜZENLİ BİR EĞİTİM SİSTEMİNİ KURMUŞ OLMASIDIR

BAŞLICA TAPINAKLARIN KENDİLERİNE BAĞLI OKULLARI VARDIR. BURALARDA YALNIZCA DİN MESLEĞİNE GİRENLER EĞİTİLMEZ. RAHİPLER ÇOCUKLARA OKUMA, YAZMA VE ARİTMETİK DE ÖĞRETİRLER

SİZE DAHA ÖNCE DE SÖYLEDİĞİM GİBİ, SÜMER-KENT DEVLETLERİ VERGİ SAYESİNDE AYAKTA DURURLAR. BU YAPININ İYİ İŞLEYEBİLMESİ İÇİN DÜZENLİ VE AKSAMADAN İŞLEYEN BİR KAYIT SİSTEMİ GEREKLİDİR.

BU NEDENLE KATİPLER, SÜMER ÜLKESİNDE RAHİPLER VE ASKERLERDEN SONRA, EN ÖNEMLİ İNSANLARDIR.

GÜNÜMÜZE KADAR GELEN SÜMER KİL OKUL LEVHALARINDAN, ÇOCUKLARA DÖRT İŞLEM, KARE VE KÜP KÖK ALMA İLE UYGULAMALI GEOMETRİ GİBİ ŞEYLERİN ÖĞRETİLDİĞİNİ ANLIYORUZ. BUNUN NEDENİ, TARLA ÖLÇÜMLERİ YAPARAK VERGİ MİKTARINI BELİRLEYECEK KİŞİLERİN YETİŞTİRİLMESİDİR.

SÜMER TOPLUMUNDA KADINLAR DÜŞÜK KONUMDADIRLAR. BİR KOCA BAZI KOŞULLARDA KARISINI SATABİLİR. HATTA BORÇLARININ KARŞILIĞI OLARAK, KÖLE OLMASI İÇİN BİR BAŞKASINA VEREBİLİRDİ.

SÜMER KADINLARI TARİHE SÜSE ÇOK DUŞKUN İNSANLAR OLARAK GEÇMİŞLERDİR.

YAPILAN MEZAR KAZILARINDA, KADINLARA AİT BÖLÜMLERDE ÇOK MİKTARDA KOZMETİK VE TAKI ÇIKMIŞTIR.

SEVGİLİ ÇOCUKLAR, SÜMER UYGARLIĞINA ÇOK GENEL OLARAK BAKMAYA ÇALIŞIRSAK, BUGÜN BİZE SON DERECE BİLDİK, ALIŞILMIŞ, HATTA DOĞAL GELEN BİRÇOK ŞEYİN İLK OLARAK BU TOPLUMDA ORTAYA ÇIKTIĞINI GÖRÜRÜZ.

ÇOK KABA BİR ÇÖMLEKÇİLİKLE, BUGÜN BİLE LİSTA İŞİ OLARAK KABUL EDİLEN MÜCEVHER İŞÇİLİĞİ ARASINDA YER ALDIĞI SÖYLENEREK BU UYGARLIK ÖZETLENEBİLİR. ASLINDA BU UYGARLIK BİR ARAYIŞ, BİR OLUŞUM DÖNEMİDİR.

BU ALTIN KAPLI VE OYMA TAHTA I.Ö. 2800 BRITISH MUSEUM LONDRA

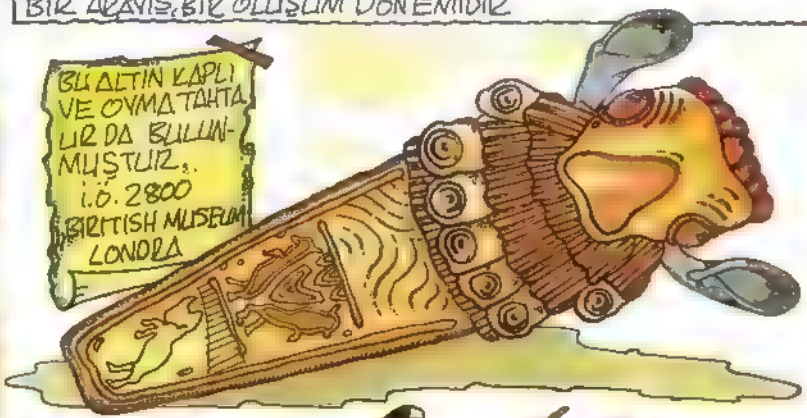

ZATEN TÜM UYGARLIKLAR BÖYLEDİR. SÜMERLER, ÖNLERİNDE HEMEN HİÇBİR ÖRNEK OLMAKSIZIN UYGARLIĞIN İLK AŞAMASINI MEYDANA GETİRMİŞLERDİR.

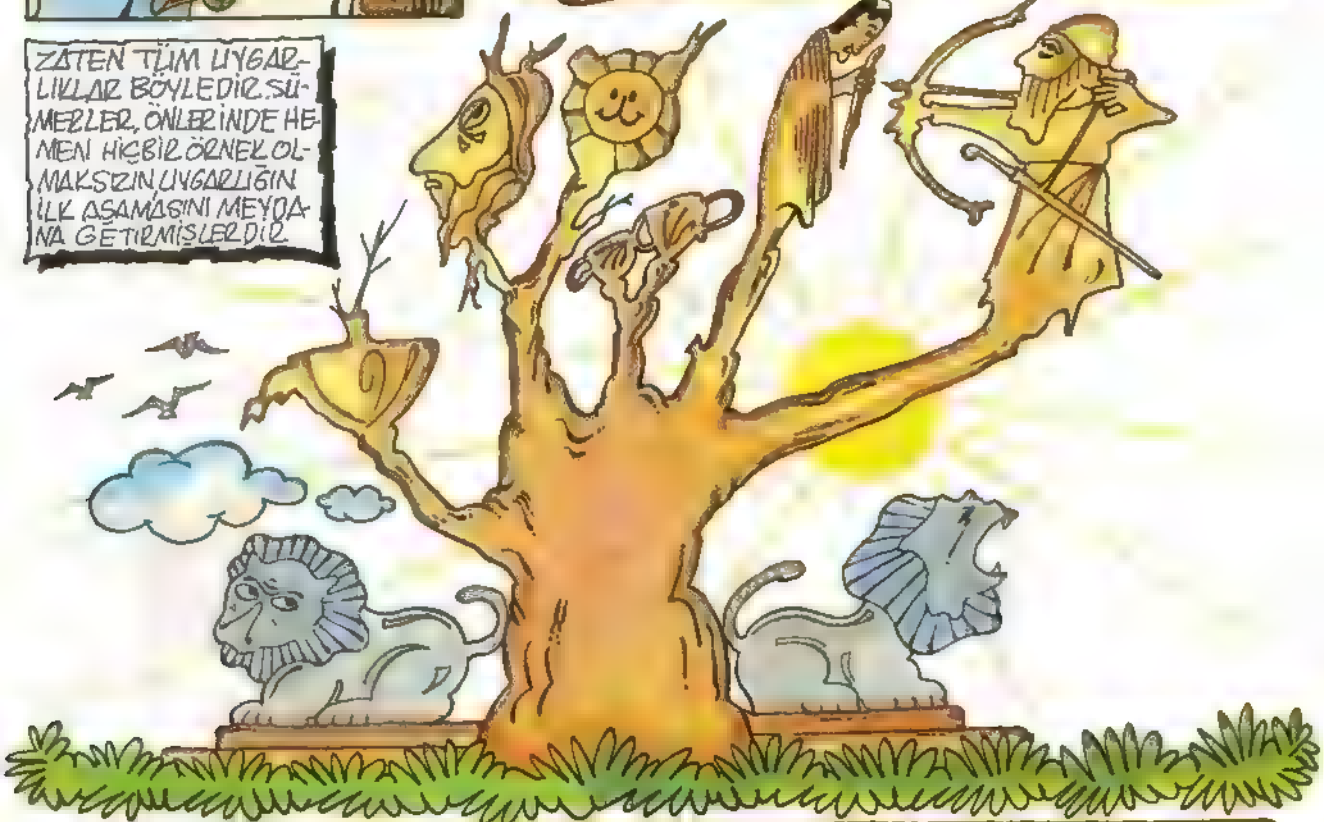

SÜMER'DE ORTAYA ÇIKAN İLKLERE BAKALIM.

İLK DEVLET VE İMPARATORLUKLAR, İLK TARIMSAL SULAMA KANALLARI.

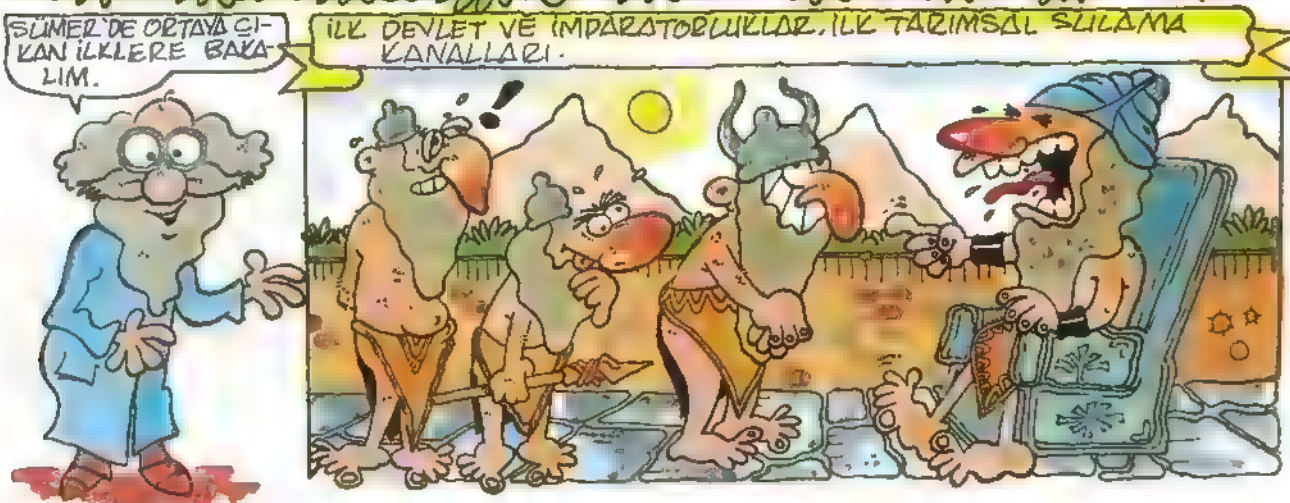

ALTIN VE GÜMÜŞÜN İLK KEZ PARA GİBİ STANDART BİR DEĞER OLARAK KULLANILMASI (PARANIN ORTAYA ÇIKABİLMESİ İÇİN BU AŞAMA ZORUNLUDUR) İLK İŞ SÖZLEŞMELERİ, İLK KREDİ SİSTEMİ, İLK YASA DERLEMESİ, İLK YAZI. İLK YARATILIŞ VE TUFAN EFSANELERİ (GILGAMIŞ DESTANI DA BUNLARIN ARASINDADIR).

İLK KİTAPLAR VE OKULLAR, İLK EDEBİ YAPITLAR VE ŞİİRLER. İLK KOZMETİK VE MÜCEVHERLER.

İLK HEYKEL VE KABARTMALAR. İLK SARAY VE TAPINAKLAR.

MADENİN İLK KEZ SÜSLEMEDE KULLANILMASI. İLK SÜTUN, KEMER VE KUBBELER.

AMA BUNLARIN YANISIRA İLK KÖLECİLİK, İLK BASKICI DEVLET.

DİN ADAMLARININ HERŞEYİ BELİRLEDİĞİ İLK DEVLET VE İLK EMPERYALİST SAVAŞ-AYRICA DEVLETİ OLUŞTURAN HALKA HERHANGİ BİR ÖZGÜRLÜK TANIMAYAN İLK DEVLET.

ÇOCUKLAR, UYGARLIK UZUN SOLUKLU BİR SERÜVENDİR. BİLİNMEYEN BİR DENİZDE, ZAMAN ZAMAN AZGIN DALGALARLA BOĞUŞAN, AMA BAZEN DE SÜTLİMAN BİR KOYDA, CENNET TEYMİŞ GİBİ GÜNLER YAŞAYAN BİR GEMİDİR.

SÜMER, UYGARLIK YOLCULUĞUNUN İLK BÜYÜK LİMANIDIR.

GELECEK SAYI ESKİ MISIR

SÜRECEK...

ANADOLU SÖYLENCELERİ

Derleyen: Nabey ÖNDER

Resimleyen: Nazan ERKMEN

Anadolu bir hazine... Taşıyla, toprağıyla, akarsuyu, kaplıcası, madensuyu, tozlu yolu, ağacı, gölü, yatırları,* tümüyle bir hazine.

Bın yıldan beri bu topraklarda yaşayan Türk halkı her yere kendi damgasını vurmuştur.

Bazan bir selvinin salınışında çobanın kavalının nağmelerini duyar halk, bazan yolun kenarındaki bir ardıcın dalında bılmem kaç kızın, gelinin eteğinden yırttığı ve bağladığı çaputu görür.

Bazan bir velinin* yattığına inandığı noktaya atılan taşlardan oluşan tümseği, bazan da bir bahtsız gelinin gözyaşından oluşan bir gölü simgeler varlığıyla.

Bir bakarsın çoban Munzur'un maşrapasından dökülen süt kaynak olur, bembeyaz sulanıyla Munzur çayını oluşturur. Bir de bakarsın Türk fatihinin asılan sevgılısı karşısında "kastın ne Moni'ye" diye feryadından KASTAMONU doğar.

Türk halkı asırlardır acısıyla, sevgisiyle yarattığı sözlü geleneğinde her olaya bir öykü dızmiş, bir ağıt yakmış, bir şiir söylemiş. Böylece adıyla, tozlu yolu, akarsuyu, taşı, toprağı, bitkisi, gölü, ovası, dağı, kenti, köyü, kasabası, her şeyiyle Anadolu doğmuş.

Ağlayan kaya da bu öykülerden birıdir

Ankara'nın batısında Sincan yakınlarındakı Dutlu, Tahtalı kaplıcalarının öyküsüdür Ağlayan Kaya.

AĞLAYAN KAYA

Zamanın birinde bir padışah vardı. Karısı ve kızıyla çok mutlu bir hayat yaşarlardı. Mutlu yaşayan tez ölür derler ya, padişahın karısı da genç yaşta öldü

Padışah ve halkı 40 gün yas tuttular. Kırk gün sonra vezirler ülke veliahtsız* olmaz diye tutturdular. Padışah da boyun eğip evlenmeye karar verdi.

Ülkenın her yanına haberler salındı, padişaha erkek çocuk doğuracak en güzel kız bulunsun diye.

Haber gelen her yere vezirler görücüye gittiler. Kimisine kısa, kımisine uzun, kimisine çirkin, kimisine de bu kız padışahımıza yaramaz dediler.

Geze göre, göre geze birısını beğenip "İşte bu saraya yakışır" deyip dünürcü gittiler.

Kırk gün kırk gece düğun yapıp padışaha gelin getirdiler

Padişahın evlendığı kadın çok güzeldi. Fakat çok da kıbırlı ve huysuzdu.

Geldiği günden ıtıbaren padışahın kızına kotü davranmaya başladı.

Padışahın kızı üvey annesının davranışlarından öturu, düşüne düşüne çaresiz bir hastalığa yakalandı. İsilik denilen bu hastalığa doktorlar çare bulamadılar.

Üvey anne kızı başından savmak

için hastalığı bahane etti, "-Ya benden ayrıl, ya da kızını kimsenin görmeyeceği bir yere attır" diye tutturdu.

Padişah karısını çok seviyordu. Kızını başından savmaya karar verdi.

Bir bölük askerle kızını her tarafı tepelerle kaplı, ıssız ve susuz bir düzlüğe attırdı. Askerleri de kız kaçmasın diye tepelerin başına nöbetçi dikdi

Zavallı kız kaderine boyun eğdi Ağlayıp sızlayarak günlerini geçiriyordu.

Bir gün gücü kalmadı. Ellerini havaya kaldırarak Tanrıya yakarmaya başladı.

"-Ey Tanrım ya beni kuş yap uçur, ya da taş yap öldür" dedi. Dua ederken kendinden geçip, ellerini yerlere vurmaya başladı.

Tanrı kızın duasını kabul etti. Ellerini yere vurduğu her yerden kaynar sular fışkırmaya başladı.

Kız çok şaşırdı. Eğilip sudan içti. Elini yüzünü yıkadı.

Birden bire kızın kaşıntıları geçti, yaraları iyi oldu.

Bir süre sonra da kız öldü.

Ölüyü bulamayan, çevre halkı kızın herkese derman dağıtan bir kaya olduğuna inandı. Öyle bir kaya ki; kızın dizlerini koyduğu yerden, ellerini vurduğu yerden hep sıcak sular fışkırıyor. Hatta kızın kafası dedikleri taşın başından bile tuzlu, kükürtlü sıcak sular akıyor.

Bu sıcak sular herkese derman dağıtıyor. İsilik hastalığına yakalananlarla, gözleri çapak bağlayanlar bu gün AĞLAYAN KAYA kaplıcalarına gitmektedirler

Zamanla kaplıcanın bağırsak ve safra kesesi hastalıklarına da iyi geldiği görüldü. AĞLAYAN KAYA'nın yanında bir de hamam yapıldı

Çocuğu olmayanların, bu hamamda bellerine kadar üç kere suya girip çıkarlarsa hamile kalacaklarına da inanılıyor.

Bu gün hamama gelenler geceleri tepelerin başına bakarlar ve ellerinde silahları ile nöbet tutan kaya askerleri gördüklerini sanırlar. .

---

* **Yatır:** *Doğaüstü gücü bulunduğuna ve insanlara yardım ettiğine inanılan olmuş kişi*

* **Veli:** *Dince kutsal bilinen şeylere bağlı, iyi ve doğru bir yaşam sürdüğüne inanılan kişi. Ermiş.*

* **Veliaht:** *Bir hükümdarın ardından tahtına geçmeye aday olan kimse*

Bendeniz Chester!

Beni tanımak şanstır.
Müthiş cazip bir tipim.
Bir o kadar da sakinim.

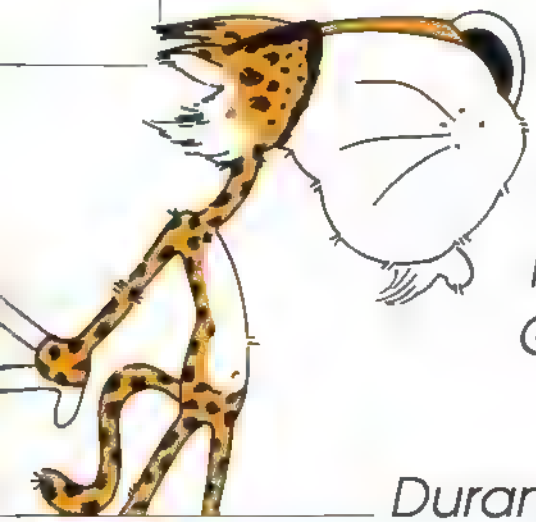

Ama... Görünce ***Chee-tos****'u*
Duyunca o müthiş çıtırı...
Kalbim gümgüm
Gözlerim dürbün.

Duramaz artık Chester

Chee-tos
yer
çıtır çıtır.

Chee·tos...
Bu çıtırdak
beni
çıldırtacak!..

UZAY

UZAY GIDA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
Yenibosna Sanayi Cad. Gençosman Sk. No:6
34530 Bakırköy İstanbul Tel: 551 14 80

GÜZEL TÜRKÇEMİZ

SİZ OLSANIZ NE DERDİNİZ?

Semra o gün okula gidememişti, çok hastaydı. Ertesi gün annesine "teskeremi imzalar mısın anneciğim?" dedi. Annesi kelimeyi tekrarlattı. Yanlış kullanımına dikkat çekerek "tezkere" demesi gerektiğini hatırlattı. Çünkü "teskere" "sedye" anlamındadır. Ayrıca yapılarda gereç taşımak için kullanılan dört kollu ve iki kişinin taşıdığı tahta araca "teskere" denir.
"Tezkere" ise pusula, mektup anlamındadır. Herhangi bir konuda izin verildiğini bildiren resmi kağıttır.

Düşüncelerimizi ve duygularımızı karşımızdakilere tam, açık ve etkili bir biçimde anlatabilme, kelime hazinemizin zenginliğine bağlıdır. Kelime hazinemizin zenginliği, bildiğimiz kelimelerin çokluğu yanında, kelimelerin değişik anlamlarını bilmeyi ve kullanmayı da içerir.
"Baş" kelimesinin kullanımına bakın:
- Herşeyin başı sağlıktır.
- Tepenin başında toplandılar.
İşin başına sizin geçmeniz gerekir.
Yirmi baş koyun sattı.

BİLİYOR MUSUNUZ?

Kimi cümleler soru cümlesi görünüşünde olduğu halde, soru özelliği taşımaz.
Böyle iş mi olur? (Böyle iş olmaz)
Onu görünce kim duygulanmaz? (Onu gören herkes duygulanır)
Şuraya oturmaz mısınız? (Buraya oturun)

Yazan: Mehmet GULER **Resimleyen:** Nazan ERKMEN

Şiiri güzel okuyuşunda adının Elif olmasının payı var mıydı? Duyguluydu sesi. İçtendi. En sonunda karar verdi öğretmeni:

- Bayramda bu şiiri Elif okuyacak, dedi.

Bu karardan sonra şaka yapılmış gibi komik bir durum da çıktı ortaya. "Bir Elif şimdi iki Elif oldu", dedi arkadaşları. "Biri şiirde, biri de aramızda..."

Alaya mı alıyorlardı adını? Belki de iki Elif'i uyumlu buluyorlar, seviyorlardı...

"Nasıl düşünürlerse düşünsünler", dedi kendi kendine. "Şiirdeki Elif'in adını da seviyorum ben, kendi adımı da..."

Herşey orada kalsa güzeldi.. Hemen o günden sonra adının sonuna bir sözcük daha eklediler: "Kağnısı." Öz adı iki sözcüklü olup çıktı: "Elif'in Kağnısı..." Herkes böyle çağırıyordu artık sınıfta. "Elifin Kağnısı aşağıya, Elif'in kağnısı yukarıya..."

Biraz bozulur gibi oldu bu takılan ada. Bir ara şiiri okumaktan vazgeçmeyi bile düşündü. Ama çok sürmedi bu düşüncesi. Şiiri okudukça, anladıkça o Elif'i de, kağnısını da sevmeye başladı. Giderek bu takma adı da benimsedi. Artık kendi kendine bile "Elif'in Kağnısı" diye seslenmeye başladı. Bu adından onur bile duyar oldu...

Şiirini evde, sınıfta durmadan yüksek sesle okuyordu. Ne zaman; "Yediyordu Elif kağnısını, kara geceden geceden..." diye şiirine başlasa, kendini oradaki Elif'in yerine koyuyordu. Öküzleriyle kardeş gibi oluyordu bir anda. Yemeden, içmeden onlar, kendisi de yemiyor, içmiyordu. İhtiyar ve çok zayıf olan Kocabaş'ın durumuna çok üzülüyordu yalnız. Şiirin buralarına geldi mi içi doluyordu. "Mahzundu bütün bütün Sarıkız, yanısıra...." dedi mi, nasıl olduğunu kendi de anlayamıyor, mahzunlaşıyordu. Boğazına birşeyler tıkanıyordu sanki

Şiiri her okuduğunda bu durumunu gören annesinin, babasının da üstüne bir sessizlik çöküyordu.

Üzülme kızım, diyorlardı.

Üzülmemek elinde mıydı? Buralarda gülecek, kahkaha atacak değildi ya. Ama şiirde bir yer vardı ki, coşuyordu orada. "İriydi Elif, kuvvetliydi kağnı başında..." derken çocukluktan çıkıyor, şiirdeki o güçlü kuvvetli Elif oluyordu. Elma elma oluyordu yanakları. Üzüm üzüm oluyordu gözleri. Kınalı ellerinden rüzgârlar geçerken topraklar gülümsüyordu çarıklı ayaklarına...

Bayrama bir gün kalmıştı. Sınıfta prova yapıyorlardı. Şiirin burasında durdurdu öğretmeni

- Elif, dedi gülerek. Kına da yakmışsın ellerine.

Elif utandı. İki elını ardına götürüp sakladı. Şiiri her okuyuşta kendini oradaki Elif sandığını söylese, bu yüzden de annesine yalvara yakara kına buldurup ellerine yaktırdığını anlatsa kızar mıydı öğretmeni?..

Kına bayağı yakışmış ellerine, dedi öğretmeni. Şiirdeki o Elif'e benzemişsin. Haydi, oku bakalım

şiirini kaldığın yerden.

Anlayışlıydı öğretmeni.

Elif sevindi. Sesini topladı yeniden

"Alını yeşilini kapmıştı, getirmişti/ Nıceden nıceden..."

Ne demek istıyordu şair burada? Buraları pek anlamıyordu doğrusu Anlamıyordu ama, yine de seviyordu. Daha önceki kıtaların sonundaki "inceden inceden", ya da "heceden heceden" sözcükleriyle kurduğu bir ahenk vardı ki, en çok kulağında o ses kalıyordu. Bunlar sevdığı bir müzik melodısi gibı yankılanıyordu içinde.

"Durdu birden bıre Kocabaş, ova bayır durdu..."

Elif de durdu burada.

Ne oldu? dedı öğretmeni. Nıçin durdun?

Yanıt vermedi.

"Nazar mı değdi göklerden, ne/Dah etti yok. Dahha dedi, gitmez..."

Yine ağıt gibi, hıçkırık gıbi birşey tıkanmıştı boğazına. Neden bu kadar etkılıyordu ki bu şiir kendını? Yarın kürsüde okuduğu zaman da yine böyle tıkanacak, hatta ağlayacak mıydı?

- Haydi, dedı öğretmeni. Bak ne güzel, duygulu okuyordun.

Boğazına tıkanan o şey çözülmüyordu ki bir türlü.

"Aman Kocabaş, ayağını öpeyım Kocabaş..."

Sesi daha çok titriyordu. Ne yapsaydı? Elinde değildi işte

Göz pınarlarının da dolduğunu duydu.

"Kocabaş yığıldı çamura/Büyüdü gözleri büyüdü, yürek kadar."

Kendını biraz daha zayıf tutsa, boşalırdı. Boşalmadı. Elif, kendini Kocabaş'ın yerine koşarken çocukluktan çıktığını duydu yeniden. Şiirdeki o güçlü kadın oldu.

"Yürüdü düşman üstüne, yüceden yüceden..."

Sesi sınıfı inletıyordu. Arkadaşlarıysa yürekten alkışlıyorlardı.

Öğretmeni de sevgiyle bakıyordu kendıne.

- Aferin sana, dedi. Yarın da böyle güzel okumalısın. Ama duraklama yapmadan. Ağlamadan bir de.

Öğretmenin yüzü en güzel gülücüklerin biriyle dolmuştu.

- Duygulu çocuk, dedi.

Uzanıp göz çukurlarındaki iki damla yaşı elleriyle sildi.

Dünya Masalları

DANİMARKA MASALI

Yazan: Hans Christian ANDERSEN **Resimleyen:** Nazan ERKMEN

Bir zamanlar kendisine eş olabilecek prenses arayan bir prens vardı. Prensi aradığı gerçek bir prensesti. Bu amaçla tüm dünyayı dolaştı. Pek çok prensesle karşılaşmasına rağmen işleri yolunda gitmedi. Çünkü bunların gerçek prenses olup olmadıklarını anlamak çok güçtü. Prenseslerin tümünde sanki birşeyler eksikti. Prens aradığını bulamadan tekrar evine döndü. Gerçek bir prenses bulamamaktan duyduğu üzüntü ise anlatılamazdı.

Bir akşam müthiş bir fırtına çıktı. Gök gürledi, şimşek çaktı, bardaktan boşanırcasına yağmur yağdı. Gerçekten de çok ürkütücü bir geceydi.

Fırtınanın iyice azgınlaştığı gece yarısında, birisi şatonun kapısını çaldı. Yaşlı kral kendisi inip açtı kapıyı.

Kapıyı çalan bir prensesti. Fakat fırtına ve yağmur yüzünden tanınmayacak hale gelmişti. Saçlarından ve elbisesinden sular damlıyordu. Ayakkabılarının içi suyla dolmuştu. Kılıksızlığına rağmen gerçek bir prenses olduğunu iddia ediyordu.

"Yakında doğru olup olmadığını anlarız" diye düşündü prensin yaşlı annesi. Fakat hiç bir şey söylemedi. Doğru yatak odasına gitti. Prenses olduğunu iddia eden kızın yatacağı yatağı kaldırıp altına bir bezelye tanesi attı. Sonra üzerine yirmi şilte ve yirmi kuş tüyü yatak koydu. Sabah olup uyandıklarında ise, prensese gece iyi uyuyup uyuyamadığını sordu.

"Oh çok kötü" diye yanıtladı prenses. "Gerçekten gece boyunca gözümü bile kırpmadım. Tanrı bilir ne vardı yatakta. Sert cisimlerin üzerinde yatıyor gibiydim. Vücudumda morartılar oluştu. Çok kötü."

Bu yanıt karşısında, kızın gerçek bir prenses olduğunu anladılar. Öyle ya yirmi tane şilte ve yirmi tane kuş tüyü yatak altında bezelye tanesini başka kim hissedebilir? Gerçek bir prenses dışında, kimin teni bu denli duyarlıdır?

Boylece prens kızı eş olarak aldı. Şimdi gerçek bir prenses bulduğundan emindi. Ve bundan mutluluk duyuyordu. Bezelyeyi de, eğer çalınmadıysa bu gün bile görebileceğiniz bir müzeye koydurdu.

Şaka değil, gerçek bir öyku bu.

YAZARI TANIYALIM

Hans Christian ANDERSEN
(1805-1875)

Danimarkalı yazar. Nisan ayının ıkısında doğmuştur. Bu yüzden "Dünya Çocuk Kitapları Günü" her yılın 2 Nisanında kutlanır. Bu yıl Kanada'da yapılacak çocuk kıtapları gunu ıçın yazılan öykuyu ve hazırlanan afişi dergimizin Kasım sayısında yayınlamıştık.

Andersen'in çocukluğu yoksulluk ve yalnızlık içında geçti. Ama zengin bir hayal gücü vardı. Masallar ve kukla oyunlarıyla kendisine özgü bir dünya yarattı.

1835-1872 yılları arasında 168 masal yazdı. Konularını Danımarka, Alman, Yunan kaynaklarından, halk hikayelerinden tarihsel olaylardan aldı.

Tüm masallarında toplumsal olayların eleştirileri vardır. Hakça bir dünyaya duyulan özlem, iyinin kötüyü yeneceğine duyulan güven masallarının ana konusunu oluşturur.

DANİMARKA

Nüfusu: 5 milyon 114 bin
Yüzölçümü: 43 bin 69 kilometre kare
Başkenti: Kopenhag (nüfusu: 1 milyon 372 bin)
Resmi dili: Danimarkaca
Para birimi: Kron

DANİMARKA: Danimarka, Finlandiya, İzlanda, Norveç ve İsveç, İskandinav ülkeleri diye adlandırılırlar. Bunlar dünyamızın en kuzeyindeki ülkelerdir. Benzer iklim ve kültür özellikleri vardır.

Kutup kuşağında yer alan en kuzeydeki İskandinav ülkelerinde, yazın gece yarısı güneş çıkar. Fakat kışın tüm gün kapkaranlıktır.

İskandinav ülkelerinde az bir nüfus yaşar. Fakat yaşam standartları yüksektir. Yoksul insan sayısı azdır.

ÜRETİM: İskandinav ülkelerinin çoğunda, tarım güçlükle yapılır. Çünkü bu ülkelerde çok sayıda volkanik dağ vardır. Alçakta kalan bölgelerde ise toprak verimsizdir. Ayrıca kışlar uzun ve soğuktur.

Danimarka'da ise durum farklıdır. Topraklarının yüzde doksanı tarıma elverişlidir. Ayrıca balıkçılık da ülkenin önemli gelir kaynaklarından biridir. Ülkede, makina sanayii metal ve metal eşya sanayii de çok gelişmiştir.

VİKİNGLER: Vikingler günümüz İskandinavlarının atalarıdır. Bin yıl dan fazla bir süre önce, Vikingler "uzun gemi"leriyle çevre ülkelere seferler düzenlemişlerdir. Hatta bazı Vikingler'in Kuzey Amerika'ya bile gittikleri sanılmaktadır.

İngiltere'de 1016 yılında, Viking soyundan Danimarkalı bir kral vardır. Zamanında Fransa'da yaşayan eski Norveçlilere "Normanlar" denir. Normanlar daha sonra İngiltere'yi zaptetmişlerdir.

EĞER BURASI BÜYÜCÜ KADININ SARAYININ GİRİŞİYSE, KAPI NEREDE O ZAMAN?
TILSIMLI DEĞNEK ADINA!... BİR AÇMAZA MI DÜŞTÜK ACABA?...
ANNECİM, BU ÇOK KÖTÜ!! BİR YANDA, BİZİ KEMİRMEK İÇİN BEKLEYEN O ACAYİP HAYVANLAR VAR
...ÖTE YANDAN, AÇLIKTAN ÖLMEMİZİ SEYREDEN BU APTAL HEYKELLER!...
AAAAAH
AZİZ MERYEM!! BE.. BEN Mİ YA... YAPTIM BÜ. BÜ.. BÜTÜN BUNLARI?...
HEY!! BENİ BEKLEYİN!..
KİRAZ, SANIRIM BU KEZ ARADIĞIMIZ YERE GELDİK!
MUHTEŞEM!...

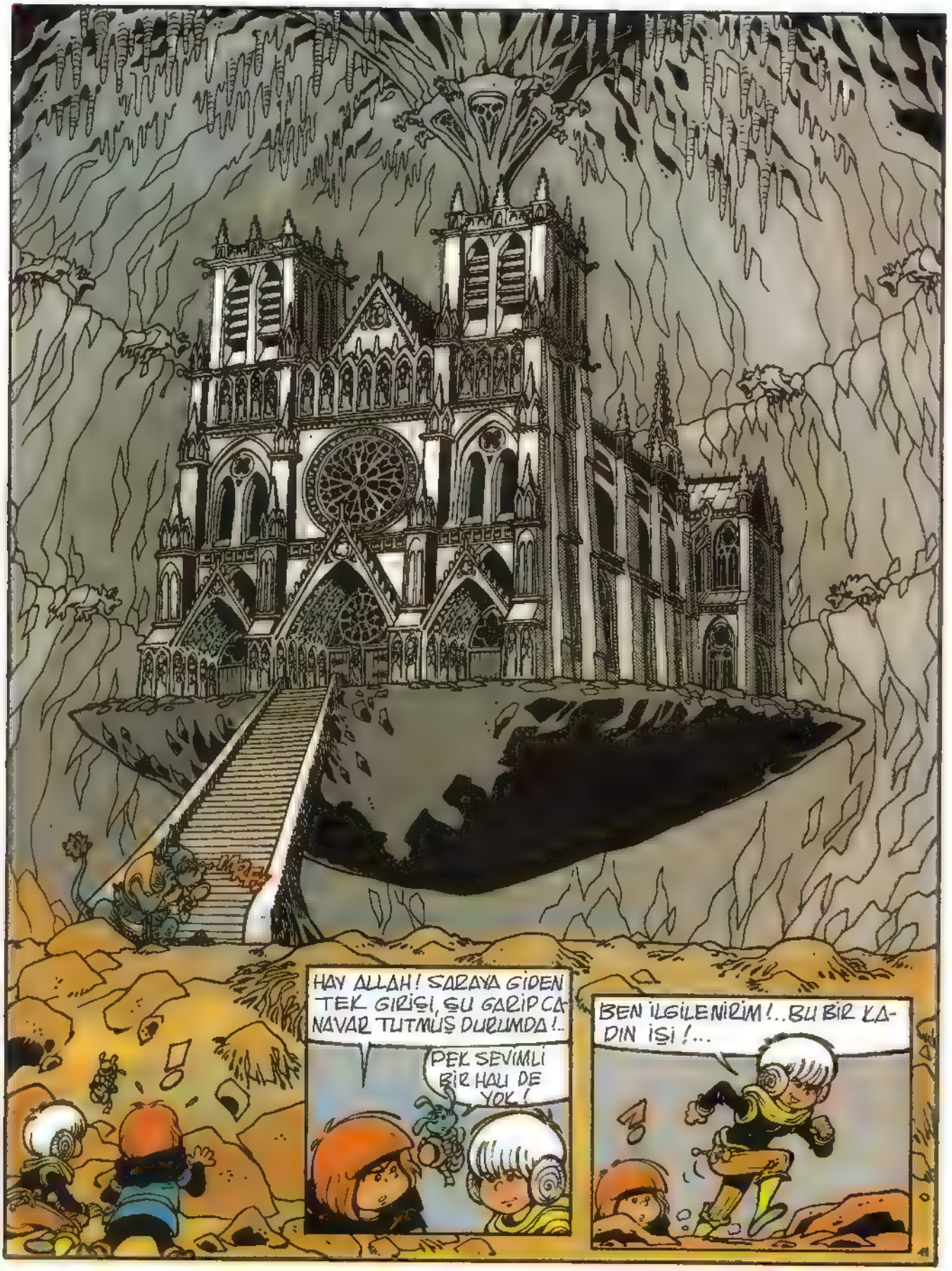
HAY ALLAH! SARAYA GİDEN TEK GİRİŞİ, ŞU GARİP CANAVAR TUTMUŞ DURUMDA!..
PEK SEVİMLİ BİR HALI DE YOK!
BEN İLGİLENİRİM!..BU BİR KADIN İŞİ!...

MERHABAAAA, KORKUNÇ DELİKANLIIII!..
GURK!.. İŞTE HARİKA BİR ÖĞLE YEMEĞİ!... GERÇEKTEN DE AĞZIMA ATACAK BİR LOKMA YOLTU BENİ SIKINTIDAN KURTARDIN!
OH, İĞRENÇ DELİKANLI, KALBİNİN SEÇTİĞİ BİR KIZI YİYECEK DEĞİLSİN HERHALDE?!
GRRR SNIF!
NE?! BENİ BAŞTAN ÇIKARMAYA MI KALKIŞIYORSUN?!. DEHŞETLER ÜLKESİNİN PRENSİ OLAN BENİ?!
KABUL ETMEM GEREKİR Kİ BÜTBENİ HAKLETMİŞSİN!..SENDEN İĞRENÇİNİ PEK AZ GÖRDÜM!
EVVVEET...!GERÇEKTEN DE PEK ÇOL TİLKSİNDİRİCİYİMDİR!...
AH, BEN DE KÖTÜ VE BIKTIRICI BİR PRENSESTİM! (HIÇKIRIK) ...BİR PERİ KIZININ, BENİ ŞU GÖRDÜĞÜN HARİKULADE YARATIK HALİNE DÖNÜŞTÜRDÜĞÜ GÜNE KADAR. (HIÇKIRIK)
NE DEMEK OLUYOR BU YAHU?... NİYE BU SAÇMALIKLARI ANLATIYOR?...
BAK.. ANLAYACAKSIN!
YALNIZCA SENİN TÜRÜNDEN BİR PRENS, BENİ BU SİHİRDEN KURTARABİLİR...BENİ OPEREK..
BURADAN!
OOGG
İNSAN AŞK UĞRUNA NELERE KATLANMIYOR Kİ!!!!!
PÖFF!
ŞAHAA!
AMA!? KORKUNÇ BİR ŞEY!! GÜZELLEŞİVERDİM!
HIH!
ÇABUK KOŞUN DOSTLARIM!..ZAMAN KAYBETMEYELİM!.

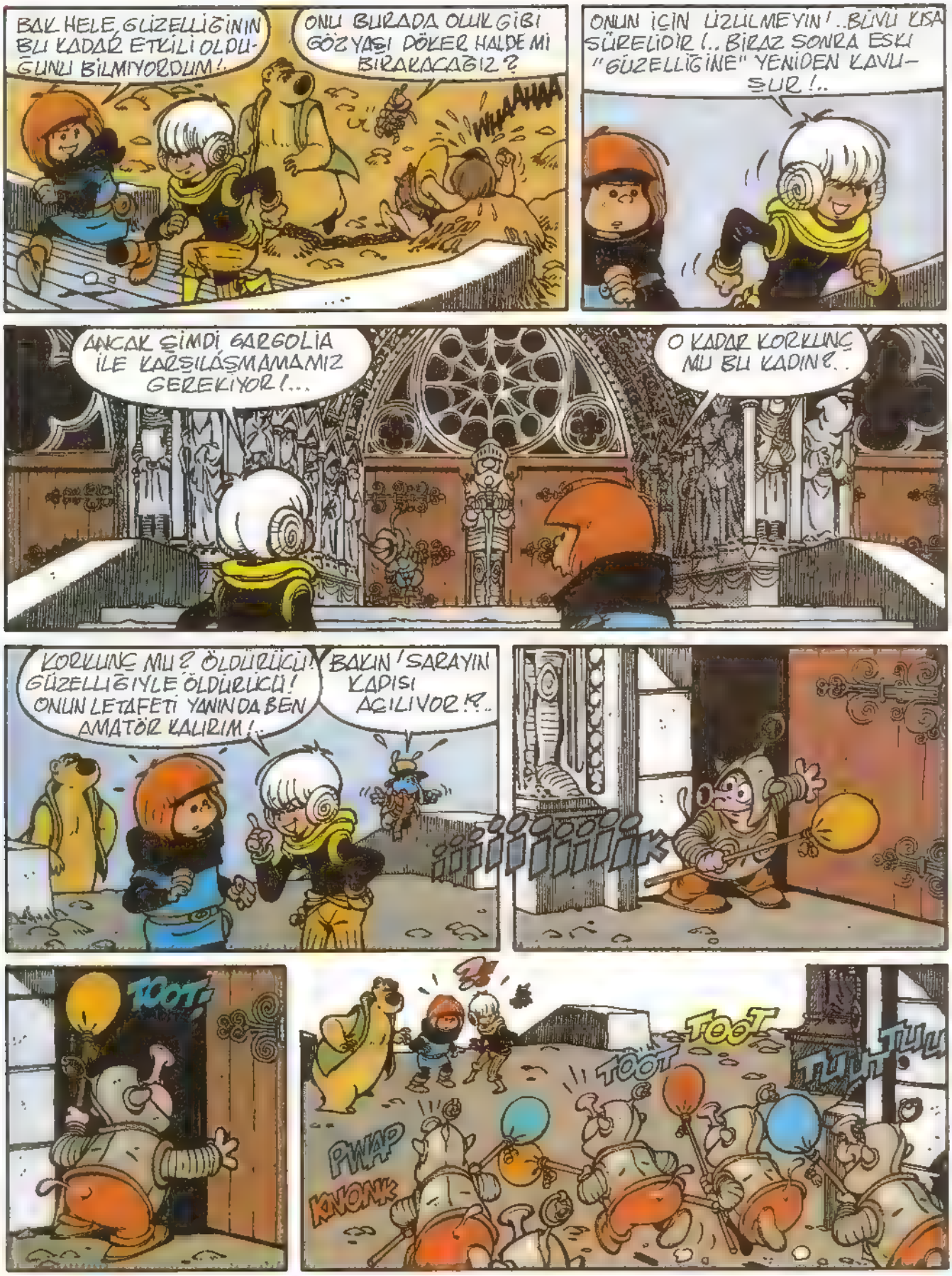
BAK HELE, GÜZELLİĞİNİN BU KADAR ETKİLİ OLDUĞUNU BİLMİYORDUM!.
ONU BURADA ÖLÜK GİBİ GÖZYAŞI DÖKER HALDE Mİ BIRAKACAĞIZ?
WUAHAHA
ONUN İÇİN ÜZÜLMEYİN!..BÜYÜ KISA SÜRELİDİR!.. BİRAZ SONRA ESKİ "GÜZELLİĞİNE" YENİDEN KAVUŞUR!..
ANCAK ŞİMDİ GARGOLİA İLE KARŞILAŞMAMAMIZ GEREKİYOR!...
O KADAR KORKUNÇ MU BU KADIN?..
KORKUNÇ MU? ÖLDÜRÜCÜ! GÜZELLİĞİYLE ÖLDÜRÜCÜ! ONUN YANINDA BEN AMATÖR KALIRIM!..
BAKIN! SARAYIN KAPISI AÇILIYOR!?..
TOOT!
TOOT
TOOT
PWAP
KNONK

BUNLARA DA NE OLUYOR...?
KORKMA!. BUNLAR GARGOLİA'NIN TUHAF ÇOCUKLARIDIR! BİZİ BÜYÜCÜYE GÖTÜRECEKLER!...
TUUT
BİP BİP
HEY! GERİ DURUN! MUNASEBETSİZ ŞEYLER! GİDİYORUZ İŞTE!.
KLANG!
YAKLAŞIN TATLI KONUKLAR!... KORKMAYIN... YAKLAŞIN... YAKLAŞIN!...

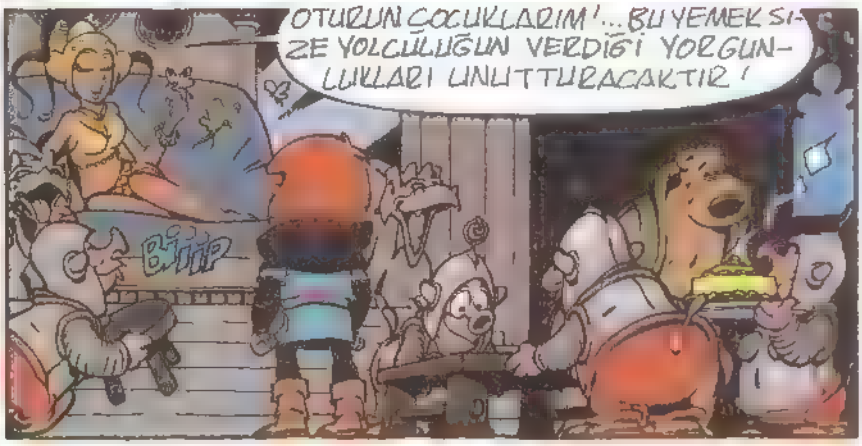

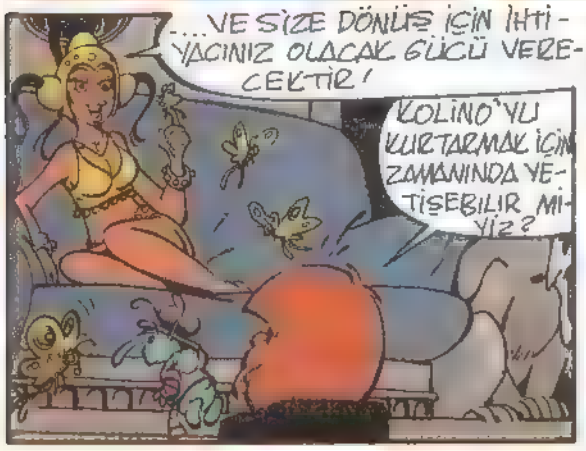

SİZİ RAHATSIZ ETMEMİZİ BAĞIŞLAYIN GÜZEL SIHIRBAZ!..

ÖZÜR DİLEMEN GEREKSİZ HÜGO!. SENİ BANA GETİREN NEDENİ BİLİYORUM!.

O HALDE KOLİNO'YU KURTARMAM İÇİN BANA YARDIM EDECEKSİNİZ?..

KABUL ETMESEYDİM, SARAYIMA GİRMENE İZİN VERİR MIYDIM SANIYORSUN?.. AMA HER ŞEY ZAMANINDA...

SİZLER ÖNCELİKLE BENİM KONUKLARIMSINIZ. BURADAKİ ADETLERE DE UYMAK ZORUNDASINIZ!..

BİR ŞÖLEN!. BENİ SIKI TUT HÜGO... MUTLULUKTAN BAYILABİLİRİM!

ZAMANI MI ŞİMDİ BAYILMANIN... BAK DÜŞLERİN GERÇEK OLDU!

OTURUN ÇOCUKLARIM!... BU YEMEK SİZE YOLCULUĞUN VERDİĞİ YORGUNLUKLARI UNUTTURACAKTIR!

...VE SİZE DÖNÜŞ İÇİN İHTİYACINIZ OLACAK GÜCÜ VERECEKTİR!

KOLİNO'YU KURTARMAK İÇİN ZAMANINDA YETİŞEBİLİR MİYİZ?

KÜÇÜK CÜCE İÇİN ÜZÜLME!. ONU KORUMASI İÇİN DÜŞÜNCE KELEBEKLERİMDEN BİRİNİ GÖNDERDİM BİLE!..

TANIŞTIĞIMIZA MEMNUN OLDUM, GÜZEL KELEBEK, BEN BİR KADER'İM! GÖRDÜĞÜN GİBİ UÇMA MESLEK OLMAZ!

?

SONSUZ BİR İŞTAHLA YEMEKLERE DALAN KONUKLAR GÜZEL BÜYÜCÜNÜN SEVECEN BAKIŞLARI ALTINDA KARINLARINI DOYURDULAR.
ENFES! MMMH!... LEZİZ... HARİKA! GULUPK...
SAHİDEN DE ÖYLE GÜZEL GARGOLİA... BU KADAR NEFİS ŞEYLERİ PEK AZ TATTIM!...
ALTIN SİM VE İPEK İBRİŞİMLE DOKUNMUŞ BU ANILARDAN YARALANMAYA BAKIN ÇOCUKLARIM! ZAMANIN DİNLENMEYE ŞEKİLDİĞİ YERDİR BURASI!
DONG DİNG... DONG
NE?! O KADAR OLDU MU?..
VAY CANINA! ... ANTİMEON'UN BANA SÖZÜNÜ ETTİĞİ GONG OLMALI BU!...
RAHATSIZ ETMİŞ OLMAYAYIM AMA, ACABA VAKİT GELMEDİ....
BİLİYORUM KÜÇÜK!! BENİM CÜCELERİM ARAMAYA GELDİĞİN ŞEYİ SANA VERECEKLER: GERÇEĞİN İKSİRİNİ!..
KÜÇÜK CÜCE, BU İKSİRİN İÇİNDE ÇIRILÇIPLAK YIKANMALIDIR... HAKİKAT GİBİ ÇIPLAK!... O ZAMAN BU SIVININ İÇİNE KİM BAKARSA, KENDİ GERÇEK YÜZÜNÜ GÖRECEKTİR
NE KADAR ACI OLURSA OLSUN
...DİNG.. DONG...DONG..
FWAAAAP!
ŞİMDİ, KAYBOLUN! VE ÇANIN SON KEZ ÇALIŞINA KADAR BU SARAYI TERKETMEZSENİZ, BURADA EBEDİYEN TUTSAK KALIRSINIZ!!

SÜRECEK

7. SANAT

GELİN ÇİZGİ FİLM ÇEKELİM!

Canlandırma Sineması

Yazan: Seçil Büker

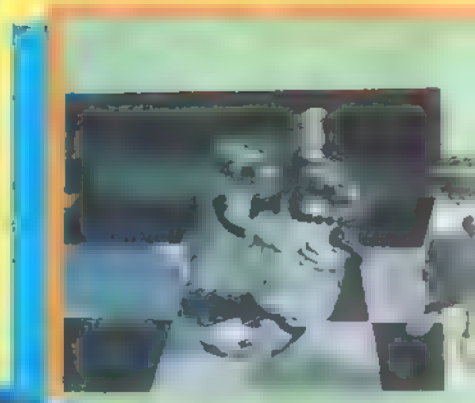

Film izlemeye gittiğinizde bu film ister **Roger Rabbit** olsun, ister **Ayı** olsun canlandırılmış görüntüler görürsünüz. **Ayı** filminde gördüğünüz görüntüler ayı yavrusu ile Büyük Ayı'nın hareket eden fotoğrafları. Ama "canlandırma sineması" dediğimizde kartonlara çizilen kahramanları çeşitli yöntemlerle hareketlendirilmelerini anlatmak istiyoruz. **Roger Rabbit**'te olduğu gibi kimi kez insanlarla çizgi kahramanlar birlikte yaşarlar. Çizgi film yaptığımızda gerçekte olanaklı olmayan şeyleri yaratma şansımız vardır. Bakın Miki Fare Pluto'yu nasıl azarlıyor? Gerçek yaşamda kedi görünce kaçacak delik arayan fare çizgi filmde pisi pisiyi küvete böyle yatırır işte. **Ayı** filminin yönetmeni canlı hayvanlarla çalışırken kim bilir ne güçlükler çekti. **Roger Rabbit**'in yönetmeni ise teknik olanaklardan ve grafik sanatçılarından yararlanarak mikılere dilediğini yaptırdı. Gelin **Roger Rabbit**'in nasıl çekildiğine geçmeden çok kullanılan bir yöntemi tanıyalım.

İlk fotoğrafa bakın lütfen. 1 numarada bir film kamerası var. Bu kamera aşağıdaki tabloya konan çizimleri filme alıyor. 2 ile gösterilen yerde kameranın merceği ayarlanıyor. 3 ile gösterilen alanda kamerayı dikey olarak (aşağıya, yukarıya) kaydırabiliyorsunuz. 4 numaralı eksen tablonun yatay (sağa, sola) 5 numaralı eksen ise dikey olarak hareket edebileceğini gösteriyor. 6 ise tablonun altındaki daire biçimindeki levhayı gösteriyor. Bu levha sürekli olarak dönebilir. Şimdi gelin çizgi film çekelim! Önce grafik sanatçısı arkadaşımıza bir otomobil çizdirelim. Bu çizimi tablonun üzerine koyalım. Tabloyu döndürecek düğmeye basalım. Tablo hareket ettiğinde otomobil yol almaya başlar. Yüzlerce otomobil çizmemize gerek yoktur. Ama bir çizgi kahraman kolunu kaldıracaksa iş değişir. Grafik sanatçıları önce çizgi film kahramanını çizerler. Sonra yalnızca kol hareketini, kol yukarı kalkana dek, tek tek çizerler. Kahramanın tüm gövdesini sürekli olarak çizmek gerekmez. Grafik sanatçıları gövdeyi de yeniden çizselerdi işleri yüzyıllar boyunca bitmezdi. Sanatçılar saydam kâğıtlar kullanarak gövdeyi yeniden çizmekten kurtulurlar. Bu çizimleri tablonun üzerine koyup 1 numara ile gösterilen kamerayı çalıştırdığımızda, çizgi film kahramanın kol hareketi filme çekilmiş olur.

Teknoloji öylesine ilerliyor ki çocuklar, az önce anlattığım yöntem bile eskidi. Çizgi filmler artık bilgisayarlarla üretiliyor. Miki Fare'yi bilgisayarın hafızasına alıyoruz. Daha sonra Miki Fare'ye bilgisayarla hareket veriyoruz. Açıkçası bilgisayara "ben çizdim, sen hareket ettir" demek olanaklı. "Kendin çiz, video

Bir çizgi film örneği

banta çek" demek de olanaklı. Bilgisayar kendi kendine çizecek değil tabii. Grafik sanatçısı kâğıda çizeceğine, bilgisayara çiziyor. Bilgisayar da bu kahramanları hareketlendiriyor.

Gelelim **Roger Rabbit**'e. **Roger Rabbit**'te insanlar da vardı. Çizgi kahramanlara insanları nasıl bir araya getirdiler? **Ayı** filmini çeken yönetmenin kullandığı türden bir kamera ile insanlı sahneleri çektiler. Önce çizgi kahramanlar yoktu. Yani dedektif, yapımcı ve diğerleri kimi kez görünmez mankenlerle oynadılar. Kimi kez de film setlerinde çizgi kahramanların yer alacakları boşlukları hesaba katarak rol yaptılar. Onlar rol yaparken yanlarında Roger Rabbit ya da Jessica Rabbit yoktu. İnsanlı sahneler çekildikten sonra grafik sanatçılarının çizdikleri kahramanları bu filme bindirdiler. Nasıl bindirdiler? İnsanlı filmin her karesi bilgisayarın hafızasına alındı. Filmin her karesine Roger Rabbit ya da Jessica Rabbit bindirildi. Filmin her karesi ile tek tek uğraşıldı. Her kare tek tek boyandı. Bu işler aylar boyu sürdü. Bilgisayarla çalışan uzmanlar binlerce renk arasından dilediklerini seçerler, kahramanlara dilediklerini hareketleri yaptırırlar. Bilgisayarla yapabileceğiniz şey sınırsız. Pardon sınırlı. Sizin yaratıcı gücünüzle sınırlı.

BİZİ YAŞATAN DOĞA

BOZ AYILAR

Yazan: Yüksel COŞKUN*

Ayı filminin başrol oyuncusu da bir Boz ayı türündendir.

Kimi hayvanlar biz insanların sevgi ve ilgisini daha çok çeker. Çoğumuz kuşları, balıkları, kedi ve köpeklerimizi diğer hayvanlara göre daha sevimli buluruz

Kimi hayvanlar da vardır ki onlarda haksız yere, çirkinlik ve hatta kötülükler buluruz. Onca güçlü, güzel ve çalışkan eşekler dilimizden az mı çekmişlerdir? Ya ayılar? Onlar için söylediklerimizi, belki hiçbir hayvan için söylememişizdir.

Ama geçtiğimiz günlerde sinemalarda oynayan "Ayı" filmini izleyenler, derin derin düşündüler. Ayıların da insanlar kadar hassas olabildiklerini farkettiler. Biz de, ayı dostlarımızın önyargılardan arınmış gerçek kimliklerinin ortaya çıkmasında katkımız olsun istedik. Ülkemizde yaşayan boz ayıları tanımanın bu dostluğun ilk adımı olduğunu düşünüyoruz. Ne dersiniz?

Boz ayılar, yurdumuzda Trakya ve Orta Anadolu'nun bozkır alanları hariç, tüm ormanlık alanlarda bulunur. Özellikle Doğu Karadeniz bölgesi, İçbatı Anadolu, Akdeniz bölgesi ve Doğu Anadolu'nun ormanlık ve insanların az bulunduğu alanlarda yaşarlar.

Ayılar, çok iri, hantal vücutlu, iri başlı ve uzun burunludurlar Kulakları küçük ve yuvarlaktır. Kuyrukları çok kısadır. Tüyleri kabadır. Renkleri genellikle açık sarıdan koyu kahverengiye kadar değişir. Gri veya tamamen siyah renkli de olabilirler. Yavru dönemlerinde boyun kısımlarında beyaz halka veya beyaz benekler bulunur. Yaşları ilerledikçe bu beyaz renkler kaybolur.

Yurdumuz'da yaşayan Boz ayılar (Ursus arctos), 2-3 metre boyundadır. Kuyruk uzunlukları 7-12 cm kadardır. Ağırlıkları 150-300 kg arasında değişir. Bacakları vücutlarına oranla daha kısadır. Ayaklarında beşer parmak bulunur. Her parmağın ucunda güçlü, kıvrık ve uzun tırnaklar vardır. Tırnaklarını ağaca tırmanmada, toprak kazmada ve avlarını parçalamada kullanır. Ayak tabanlarına tam olarak basarak salına salına yürürler. Normal durumlarda yavaş hareket ederler. Ancak hızlı da koşabilirler. Koştukları zaman saatte 45 km yol alırlar. Arka ayakları üzerine dikilebilirler.

Yavrulan olan anne ayılar son derece duyarlıdır. Yavrularına kimseyi yaklaştırmazlar. Öz babalarını dahi yavrularının yanına bırakmazlar.

Ayılar tek başlarına, genellikle alaca karanlıkta ve geceleri dolaşırlar. Gözleri küçük olmasına rağmen iyi görür. Koku alma duyuları gelişmiştir. Gündüzleri de dolaşabilirler. Yavrular anneleriyle birlikte gezerler. Ayılar genellikle Temmuz ayında çiftleşirler. Gebelik süreleri 7-8 ay sürer. Şubat ayında 1-4, çoğunlukla ise 2 yavru doğururlar. Doğan yavrular yaklaşık 350 gr ağırlığında, gözleri kapalı ve vücutları çıplaktır. Yavrular, 4-5 haftalık olunca gözleri açılır. 4 ay boyunca annelerini emerler. Bu süre boyunca inlerinden ayrılmazlar. Mayıs ayından itibaren anneleriyle birlikte dolaşmaya başlarlar. 3 yıl geçtikten sonra annelerinden ayrılırlar. Anne ayılar yavrularına iyi bakarlar, buna rağmen yavruların ölüm oranı fazladır. Özellikle kurtlar yavruları kaparak onları öldürürler.

Yavruları olan anne ayılar son derece duyarlıdır. Yavrularına kimseyi yaklaştırmazlar. Öz babalarını dahi yavrularının yanına bırakmaz. Anne ayı, yavrularını uzaklaştırıp, başını eğerek insanın üzerine yürürse saldırıya hazır demektir.

Anne ayılar, günün büyük bir çoğunluğunu yavrularıyla oynamakla geçirir. Bu oyunlar aslında yavruya, annesinden ayrıldıktan sonra kendi başının çaresine bakmayı öğretir.

Ayıların besinleri çok çeşitlidir. Bitkisel ve hayvansal besinlerle beslenirler. Bitkilerin kök, yumru, kabuk, meyve, tohum ve tüm hububat ürünlerini (buğday, arpa, çavdar) yerler. Soğan, fındık, dut, kayısı ve armutları severek yerler. Hayvansal besinlerini ise leşler, koyunlar, kurbağalar, kuş ve kuş yumurtaları, balık, dağ keçileri, böcekler, fareler ve diğer küçük memeli hayvanlar oluşturur. Ayılar güçlü tırnakları sayesinde yaban arılarının yuvalarını açarak onların ballarını yerler. Avlarını pençeleriyle öldürürler. Bir pençe vuruşunda bir öküzü devirebilirler.

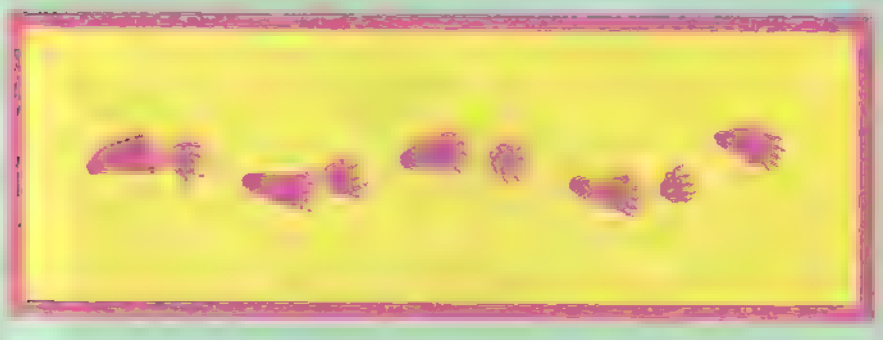

Ayıların ayak izleri.

Yaz döneminde bu besinleri bolca yiyerek, derileri altında kalın bir yağ tabakası oluştururlar. Bu yağ deposunu kış uykuları sırasında tüketirler.

Kış uykularına Ekim-Kasım ayında, kayalar arasında veya ağaç kovuklarındaki inlerinde yatarlar. Kış uykusu Mart ayına kadar devam eder. Bu süre içerisinde besin almadan yaşarlar. Derileri altında depo ettikleri yağları besin olarak kullanırlar. Erkekler yalnız başlarına, dişiler ise yavrularıyla birlikte kış uykusuna yatarlar. Kış uykuları hafiftir. Rahatsız edildikleri zaman inlerinden çıkarak dolaşabilirler. Ancak inlerini bir günden fazla terk etmezler. Yavrular, kış uykuları döneminde doğar. 30-35 yıl yaşarlar.

Ayılar, genellikle insandan kaçarlar. Ancak, insanla karşılaştıkları zaman gösterecekleri tepki, çoğunlukla insanların onlara karşı nasıl davranacağına bağlıdır. Çok büyük sezgi yetenekleri vardır. Kendilerine zarar verileceğini sezerlerse insana saldırırlar. Özellikle yavrularına zarar geleceğini anlarsa çok tehlikeli olurlar. Eğer insanlardan tehlike gelmeyeceğini sezerlerse, hiçbir şey yapmadan, yavrularını peşine takarak oradan uzaklaşırlar. Bir ayı çok aç veya yaralı değilse, kesinlikle ormandan çıkarak insana saldırmaz

Halk arasında, ayıların kışın ayak tabanlarını yaladıkları ve kadınları kaçırdıkları söylenir. Bazı sıtmalı kimseler de ayı kıllarıyla tütsülenmekte veya bu kılları üzerlerinde taşımakla fayda göreceklerine inanırlar. Bütün bunlar doğru değildir.

Yasak olmasına rağmen, bazı kimseler tarafından burunlarına ve boyunlarına zincir ve halka geçirilerek cadde ve sokaklarda oynatılırlar. Ayılara bu şekilde davranmak da doğru değildir.

Avrupa'nın birçok ülkesinde ayı ları sayılarının gittikçe azalması nedeniyle koruma altına alınmışlar ve sayıları arttırılmıştır. Yurdumuzda da sayıları gittikçe azalmaktadır. Bu hayvanların koruma altına alınması ve çoğalmaları için bazı önlemler gerekmektedir.

Ayılar, genellikle insandan kaçarlar. Çok büyük sezgi yetenekleri vardır. Kendilerine zarar verileceğini sezerlerse insanlara saldırırlar

Boz ayının yaşadığı bölgeleri haritada görebilirsiniz.

* *Dicle Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji bölümü araştırma görevlisi*

SATRANÇ

NAPOLYON'UN BİR OYUNU

İşte 1802 yılında oynanmış bir oyun.

	Beyaz Remusat	Siyah Napolyon
1	e4	Af6
2	d3	Ac6
3	f4	e5
4	f4xe5	Axe5
5	Ac3	Ag4
6	d4	Vh4 +
7	g3	Vf6
8	Ah3	Af +
9	Şe2	Axd4
10	Şd3	Ae5 +
11	Şxd4	Fc5 +
12	Şxc5	Vb6 +
13	Şd5	Vd6 Mat

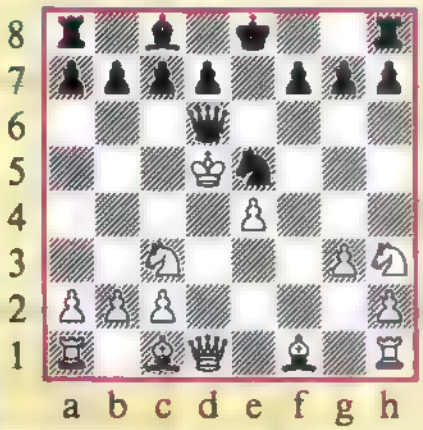

Beyazlar f4 ile ilk kasıtlı hatayı yaptı. Şahı ortaya sürerek savunmasız bıraktı, sonra. Kısacası Remusat adlı kişi kaybetmek için oynayıp kaybetmiş! Nasıl oynamamak gerektiğini öğrenebiliriz ondan!

NAPOLYON BONAPART

(1769-1821)

Fransız imparatoru. Çok iyi bir askerdir. Yirmi yıl boyunca Avrupa'ya egemen olmuştur.

Napolyon, on yaşında askeri okula girdi. 16 yaşında teğmen olarak topçu birliklerine katıldı. Fransız ihtilalini destekledi. 1796 yılında evlendiği Josefin ile yaşadığı aşk, çok duyulmuştur.

Orduda gösterdiği başarılarla ulusal bir kahraman olmuştur. Fakat ihtilal sonucu cumhuriyet yönetimine geçen Fransa'da direktuvar ile Napolyon arasında çeşitli gerilimler yaşanır. Napolyon ulusal kahraman oluşu nedeniyle kendisinin kral ilan edilmesinde ısrar eder.

Sonunda 1804 yılında imparator ilan edilir. Taç giyme töreninde tacı dinsel lider olan papanın giydirmesi geleneği vardır. Fakat Napolyon tören sırasında tacı papanın elinden alıp kendi elleriyle başına koyar. Aynı zamanda Josefin'e de taç giydirir.

Fakat yaşamının son yılları oldukça acılıdır. 1814 yılında birleşik Avrupa kuvvetlerine yenilince Elbe adasına sürgüne gönderilir. Her ne kadar buradan kaçarak eski itibarını kazanmaya çalışsa da başarı kazanamaz. Batı Afrika kıyılarındaki bir adada mide kanserinden ölür.

Askerlikte gösterdiği başarılar, bir savaş oyununa benzeyen satranca kimi zaman esin kaynağı olmuştur. Üstelik Napolyon'un da satrancı zevkle ve ustalıkla oynadığı anlatılır.

ÖĞRENİYORUZ

YARARLI İPUÇLARI

Piyonlar

1. Piyonlarınızı iyi kullanın. Şahınızın önündeki piyonlar savunmada çok önemlidir.
2. Piyonlarınızı ilerletmede acele etmeyin. Unutmayın, ilerleyen piyon geri gitmez. Daha iyi bir hamle aklınıza gelmedi diye piyon sürmeyin.
3. Piyonlarınızı bir arada tutun. Güçlü olmaları için birbirlerine destek olmaları gerekir.
4. Geçer piyonlarınızı koruyun. Vezir olabilirler. **Geçer piyon** aynı sütunda veya iki yanındaki sütunlarda rakip piyon olmayan piyona denir.

Gelişme

5. Güçlü bir merkez hedefleyin. Tahtanın ortasını piyonlarla veya atlar, filler ve kalelerle kontrol etmeye çalışın.
6. Atlarla fillere öncelik tanıyın. Kalelerle vezirden önce atlarla filleri harekete geçirin.
7. Filler ve kaleleriniz için yol açın. Onların önünü kendi piyonlarınızla tıkamamaya çalışın.
8. Çift kale güçlüdür. Kalelerinizi aynı dikey veya yatay sütunda tutmaya önem verin.
9. Taşlarınızı destekleyin. Taşlarınız birbirini korusun.

Planlama

10. Rakibinize dikkat edin. Planını, her hamleyi niye yaptığını anlamaya çalışın.
11. Şahınızı koruyun. Savunmasız bırakmayın.
12. Gereksiz yere değiştokuş yapmayın. Kazanma şansınızı azaltabilir.
13. Geçer piyon yaratmaya çalışın.
14. Plan yapın.

Bitirme

15. Şahınızın kaçacak yeri olsun. Şahınız kendi piyonlarınızın arkasına hapsolmasın. Mat oluverirsiniz, yoksa.
16. Şahınızı kullanın. Oyun sonunda şah hem hücumda hem de savunmada işe yarar.
17. Bütün taşlarınızın kullanılabilir olmasına özen gösterin. Kalelerle fillerinizin önünü tıkamayın. Bütün taşlarınızı kullanın.
18. Filin yolunda durmayın. Oyun sonunda rakibinizin tek fili kalmışsa taşlarınızı o filden korumak için öbür renkte tutmaya çalışın.

*Ali Baba ve Kırk Haramiler

Zamanın birinde, küçük bir kasabada yoksul bir adam yaşardı. Ali Baba adlı bu adam, ailesinin geçimini yakınlardakı bir ormanda kestiği ağaçları satarak sağlardı. Bir gün yine ağaç keserken, uzaktan mühtiş bir toz bulutu gördü. Ardından gökgürültüsünü andıran bir ses duydu. Bulut giderek yaklaşıyordu. Kırk kişilik soyguncular çetesini gördüğünde, Ali Baba hemen eşeğiyle birlikte bir kütüğün arkasına saklandı.

Ali Baba'nın saklandığı yerden pek de uzak olmayan bir tepenin ucunda, atlılar durdu. Kırk atlı adamın şefi, elini ağzına götürüp, "açıl susam" diye bağırdı. Derinden bir gürültü sesi geldi. Uçuruma gizlenmiş olan kapı açıldı. Atlılar içeri girdiler ve kapı esrarengiz bir şekilde arkalarından kapandı. Bır kaç dakika sonra çete, mağaradan ayrıldı. Onlar gider gitmez, Ali Baba mağarada ne olduğunu anlamaya karar verdi. Kırk atlının şefini taklıt ederek, "açıl susam" diye bağırdı. Kapı açıldı ve Ali içeri girdi.

İçeride, sağa sola kıvrılıp bükülen pek çok tünel keşfetti. Kırk atlı haydutun merkezdeki mağaranın içinde ganimetlerini sakladıklarını farketti. Gizli kapıyı keşfeden kişiye karşı hazıneyi koruyan tek şey, labirent şeklındeki tünellerdi. Ali Baba uğraştı ve muhteşem hazinenin saklandığı bu odayı buldu.

Olabıldiğince çok hazineyi eşeğe yükledi ve geldiği yoldan dışarı çıkmaya başladı. Fakat tam o sırada hırsızlar geri döndüler. Başka bırinin hazinenin yerini keşfetmesinden dolayı kızgındılar. Haydutların çoğu dışarıya bakarken, beş haydut labirentin içinde Ali Baba'yı bekliyordu.

Ali Baba ve eşeğinin hazineyle birlikte kaçmalarına yardım edin. Ama hırsızların hiçbirine yakalanmadan.

** "Ali Baba ve Kırk Haramiler" ünlü bir 1001 Gece masallarıdır. Arap yarımadasında doğmuş ve tüm dünyaya yayılmıştır. "Alaattin'in Sihirli Lambası" da bu masallardan bırıdır.*

L EĞLENİ

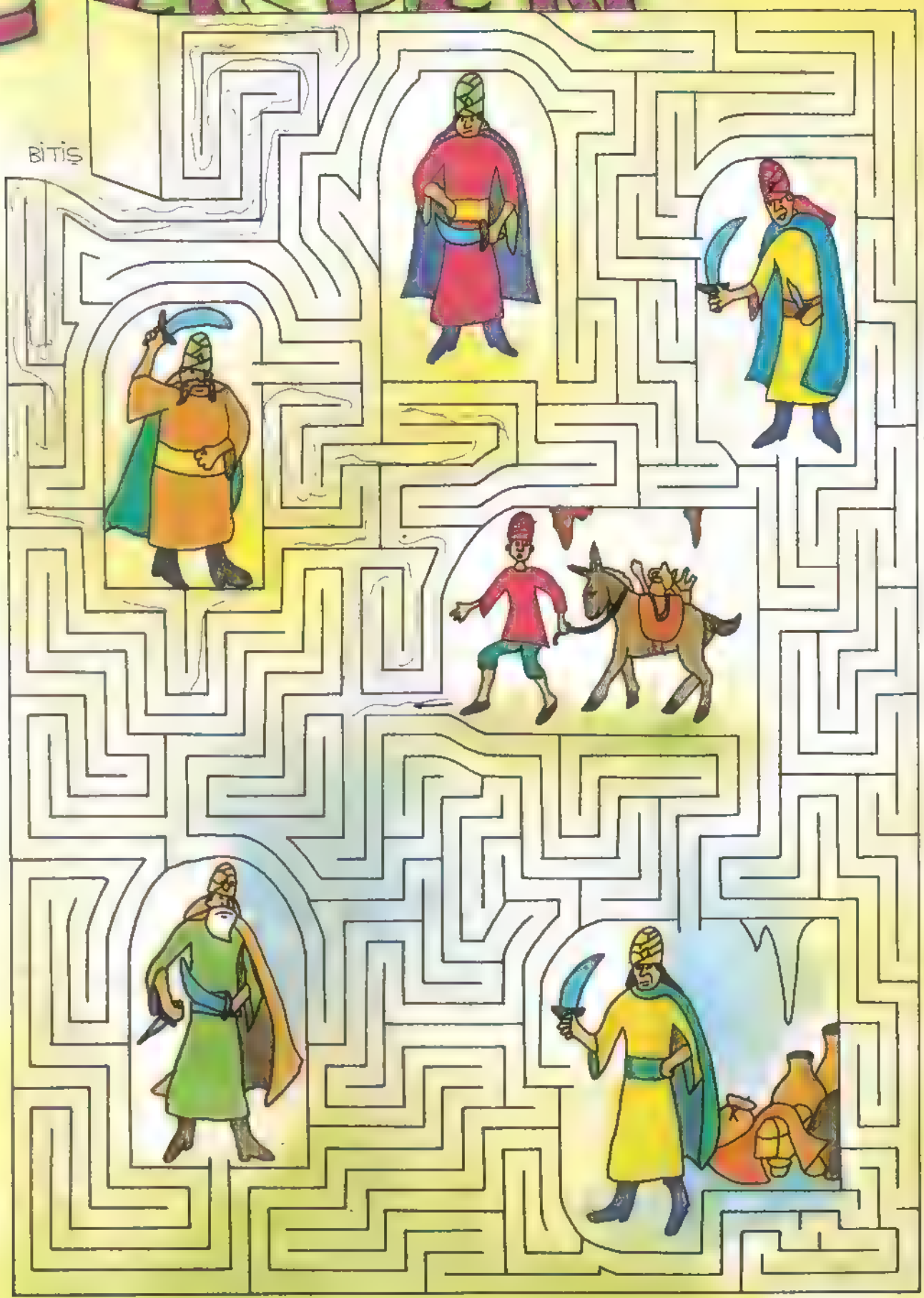

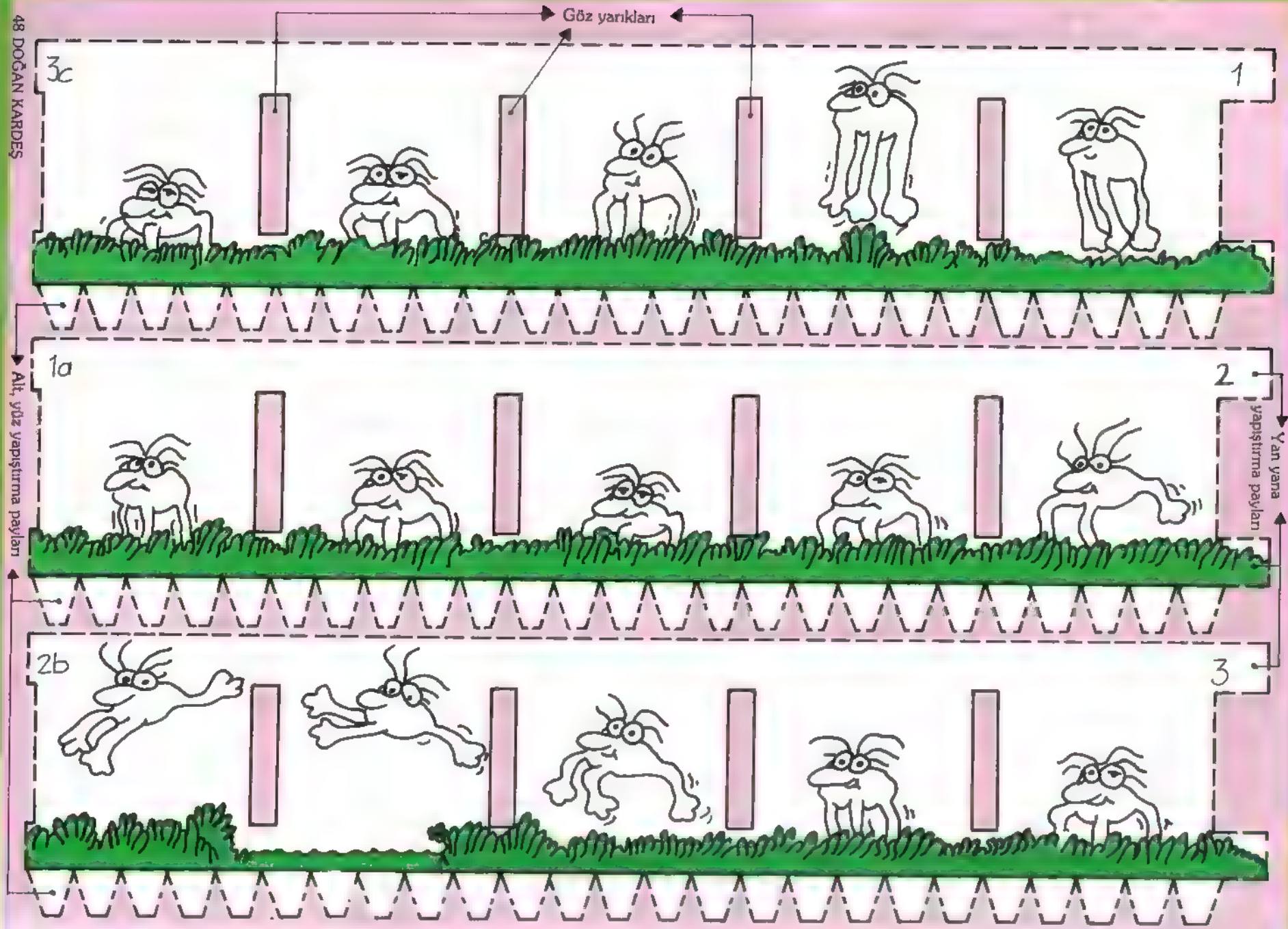
Göz yarıkları
3c
1
1a
2
2b
3
Alt, yüz yapıştırma payları
Yan yana yapıştırma payları

Öneri Bizden Beceri Sizden

KİNETESKOP'U NASIL YAPACAKSINIZ?

1 Üzerinde zıplayan kurbağa çizimleri bulunan parçaları, kesik çizgilerle gösterilen yerlerden makasla kesin. Eğer derginizi kesmek istemiyorsanız, bu parçaları kopya çekerek bir başka kağıda aktarın. Sonra boyayıp süsleyin.

2 Göz yarıklarını kesici bir araçla çıkartın.

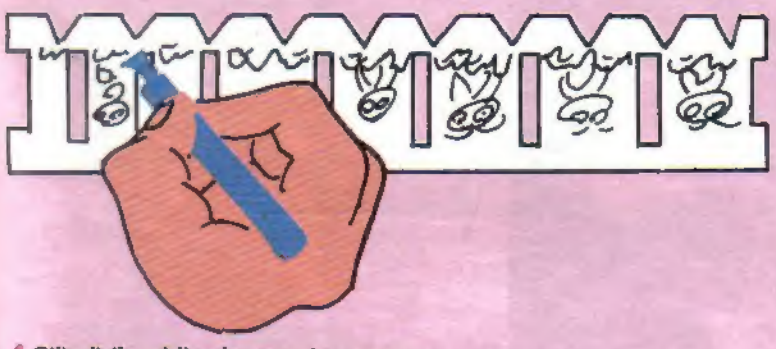

3 Üzerinde zıplayan kurbağa çizimleri bulunan üç parçayı işaretli yerlerden birbirine yapıştırıp, silindirik bir şekil oluşturun.

4 Silindirik şeklin alt yüzeyine uygun bir daire kesip, yapıştırma kıvrımlarına yapıştırın.

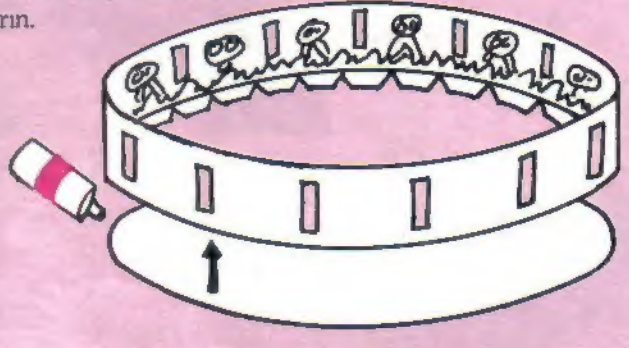

5 Alttaki dairesel parçaya bir sap ekleyin. Sap olarak silindirik katlanmış bir kağıt ya da kurşun kalem kullanabilirsiniz.

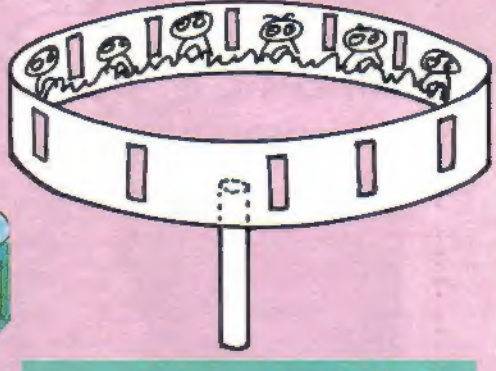

6 Şimdi kineteskopunuzu göz hizasında tutup yavaş yavaş kendi etrafında döndürün. Göz yarıklarından baktığınızda kurbağayı sanki gerçekten zıplıyormuş gibi göreceksiniz.

KİNETESKOP NEDİR?

Kineteskop, en ilkel film gösterme aygıtıdır. Sinema tekniğinin öncüsüdür. Sinemalarda da birbirinden ayrı görüntüler hızla göz önünden geçer. Ve biz onları sanki hareket ediyorlarmış gibi görürüz.

ÇEKİRDEK

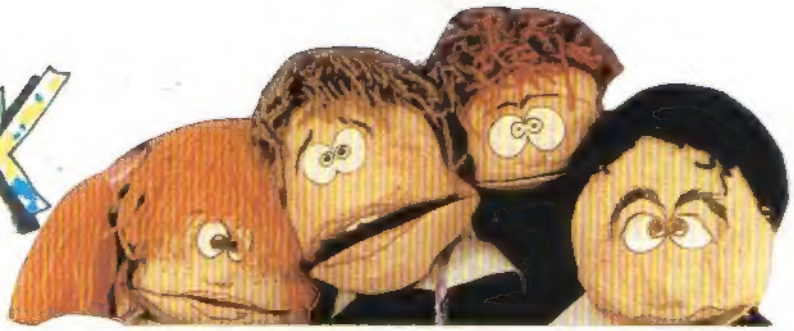

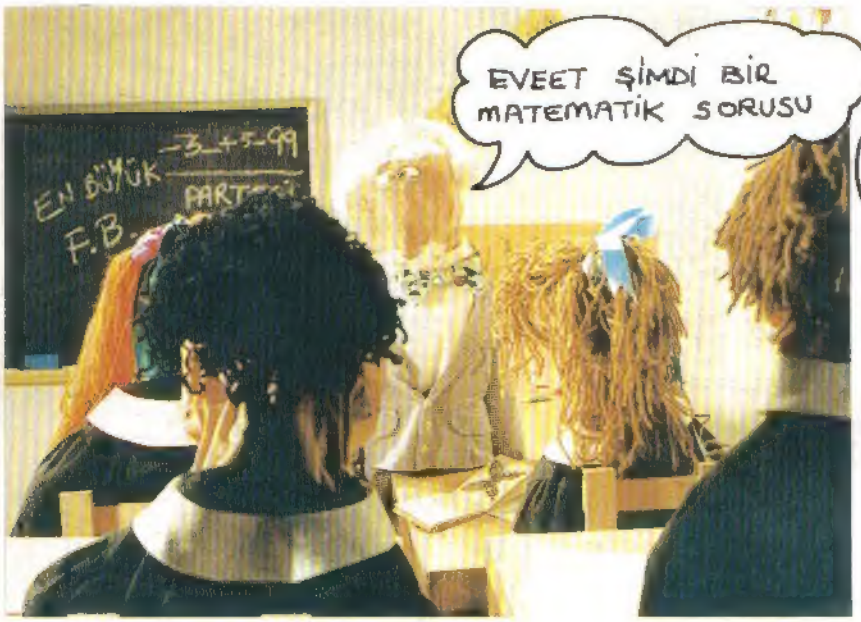
EVEET ŞİMDİ BİR MATEMATİK SORUSU
EN BÜYÜK
F.B.
-3+5-99

METİN ÇOCUĞUM 99 DAN 999'U ÇIKAR DERSEM NE SONUÇ ÇIKARIRSIN?

SİZİN HİÇ MATEMATİKTEN ANLAMADIĞINIZI.

Çocuklar
Silmenin
keyfini
yaşayın

Artık yeni YAZ BOZ kaleminiz var!..

Karatahtaya tozlu tebeşir ile yazma yerine, beyaztahtaya BOARDMARKER-Beyaz Tahta **Kalemi** ile yazmanın ve silmenin keyfini yaşayın...

4 ayrı rengi ile BOARDMARKER-Beyaz Tahta **Kalemi** çabuk kuruyan, kolay silinebilen, iz bırakmayan, tekrar doldurulabilen ve kokusuz bir YAZ-BOZ **kalemidir.**

PENSAN Kalem ve Kağıt Sanayi Ticaret A.Ş.
Tevfik Bey Mahallesi, Papatya Sokak Sefaköy/İstanbul
Tel:(1) 598 04 72-73 Fax:(1) 580 88 88

HDM FULMAR

DOĞAN KARDEŞ 'İN GELECEĞİN
YAZARLARI VE RESSAMLARI
YARIŞMALARI BAŞLIYOR...
• Birincilere: Bilgisayar
• İkincilere : Bisiklet
• Resim yarışması üçüncüsüne: Yağlıboya seti
• Kompozisyon yarışması üçüncüsüne: Daktilo
• Ayrıca her iki dalda 7'şer mansiyon verilecek, mansiyon kazananlara ise **Kodak** fotoğraf makinaları.
* Katılma koşulları 9. Sayfada